

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 46 • nr. 9 • oktober 2010 • €1,75 • www.sp.nl

‘IK WAS TROTS OP DIT PAK’

AMERIKANISERING VAN ONZE EETGEWOONTEN

PENSIOENFONDSEN RIJKER DAN OOI

HAAGSE VERGETEN DRIEHOEK IN OPSTAND

Arend van Dam

OP NAAR 200 AFDELINGEN

Op 25 september gaf de Partijraad van de SP haar steun aan het plan van het Partijbestuur om vóór 2012 minstens 60 nieuwe afdelingen op te richten. Er zijn veel gemeenten waar wel op de SP gestemd wordt, maar waar geen lokale SP-afdeling is. In bijvoorbeeld het Limburgse Gennep was geen lokale afdeling, maar werd de SP bij de Tweede Kamerverkiezingen wel de grootste partij. Daar zijn enkele leden aan de slag gegaan, hebben leden geworven en is een actie voor een speeltuin opgezet. Deze werkgroep is inmiddels 'afdeling in oprichting'. Het Partijbestuur vindt het belangrijk dat zo veel mogelijk mensen in Nederland ook lokaal bij de SP terecht kunnen. Het roept daarom leden op om zich te melden. Woont u in een gemeente zonder SP-afdeling en denkt u dat er kansen liggen voor de SP? Neem dan contact op met de voorzitter van uw lokale werkgroep, of als die nog niet bestaat, met Vincent Mulder van het Partijbestuur, vmulder@sp.nl

ROOD JONG IN DE SP

LESSEN VAN DE SCHOONMAKERS

Na maandenlang actievoeren werd bereikt wat vooraf als onmogelijk werd bestempeld. Onder leiding van vakbondsman en SP-lid Ron Meyer kregen de schoonmakers dit jaar meer loon naar werken. Een succes waar SP-jongeren van kunnen leren. ROOD organiseert daarom op 31 oktober een bijeenkomst met Ron Meyer en FNV-organizer Bart Plaatje over het organiseren van mensen.

Wil je een ROOD-groep opzetten in je stad of dorp, of meer weten over succesvol actievoeren, meld je dan snel aan voor deze scholing. Dit doe je door 2,50 over te maken op rekeningnummer 3158651, t.n.v. ROOD. Of neem contact op met Lesley Arp: (010) 243 55 57 rood@sp.nl

MEER WETEN? WWW.ROOD.SP.NL

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sluijs, Chris Versteeg

Aan dit nummer werkten mee
Suzanne van de Kerk,
Karen Veldkamp

Illustraties
Arend van Dam, Marc Kolle,
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Foto cover
Martijn Beekman /
Hollandse Hoogte

IN DIT NUMMER

Jan Marijnissen en Martijn Katan

Afvallen? Tv uit!

6

Roma

Laagste levensverwachting van Europa

12

Huurdersprotest

Het geheugen van de Vergeten Driehoek

16

TNT-ontslagen

Postbodes in actie

22

Uitgelicht

Steeds meer prijskaartjes aan ouderenzorg

25

4 Actueel

14 Zin en onzin over pensioenen

26 Linksvoor: 'Als het maar intens is'

29 Renske Leijten leest: Bezorgd om Jan Bal

15, 21, 25, 27, 28 Nieuws 30 Brieven en Opmerkelijk

31 Puzzel 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

De vrede heeft toekomst

In het Verzetsmuseum van Gouda werd mij de vraag voorgelegd: 'Is er toekomst voor de vrede?' Wie de oorlog heeft meegemaakt wenst en hoopt dat het antwoord op deze vraag 'ja' is. Maar hoe staat het met mensen, zoals ikzelf, die niet de barbaarsheid van oorlog hebben meegemaakt? Zien wij toekomst voor de vrede?

Socialisten zijn internationalisten. Wij zien dat vrede na de Tweede Wereldoorlog in andere landen nog lang niet vanzelfsprekend is – op de Balkan, in de Kaukasus, in Afrika en het Midden-Oosten.

In 1899 werd in ons land, in het Haagse Vredespaleis, de eerste internationale vredesconferentie gehouden. Een mooi initiatief voor een land dat voorop wil lopen in de versterking van het internationaal recht. Je zou zeggen: adel verplicht, maar helaas. Ons land is te vaak betrokken geweest bij oorlogen, soms politiek maar ook militair.

Oorlog mag voor Nederland niet de voortzetting zijn van politieke middelen, zoals onder Balkenende. Wij zouden vaker moeten inzetten op civiele hulp; militair ingrijpen moet de allerlaatste optie zijn. Hervorm de NAVO van een militaire tot een politiek gestuurde organisatie. Ban de cluster- en kernbom. Vrede en democratie breng je immers niet met wapengekletter. Maar bovenal: laten we ons houden aan de eigen grondwet, die voorschrijft dat we de internationale rechtsorde moeten bevorderen in plaats van volgzzaam te zijn aan de internationale machtsorde.

De vrede heeft de toekomst. Niet met bommen en granaten maar door samenwerking en dialoog. Wie voorop wil lopen in de vrede, moet zelf het goede voorbeeld geven.

Emile Roemer, fractievoorzitter SP

NEDERLAND IN TWEEËN

‘Vrijheid en verantwoordelijkheid’ noemden Mark Rutte, Maxime Verhagen en Geert Wilders hun langverwachte regeerakkoord. Maar die begrippen blijken bij het rechtse kabinet nogal rekbaar. ‘Nederland in tweeën’ is volgens Emile Roemer een treffender omschrijving voor het nieuwe kabinet.

‘Het is alsof je niet oud mag worden. En over bezuinigen op Defensie hoor je niemand’, zei dit jaar een van de bellers van de Troon-telefoon. Het is een jaarlijkse traditie dat SP-Kamerleden en hun medewerkers zich op de derde dinsdag in september direct na de Troonrede naar een batterij telefoons begeven om naar de reacties van bellers te luisteren. Die reacties getuigden deze keer vooral van bezorgdheid. Niet zo vreemd, want de begroting van het demissionaire kabinet-Balkenende ging uit van onder meer fikse bezuinigingen op tegemoetkomingen voor arbeidsongeschikten, gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden. Ook de zorg viel flink ‘in de prijzen’. ‘Balkenende plaveit de weg voor rechts’, zei Emile Roemer: ‘De

winstbelasting wordt verlaagd, terwijl ouderen moeten inleveren op hun pensioen. Het is een voorproefje van wat we gaan zien als rechts het voor het zeggen krijgt.’

Het bleek een juiste inschatting. Want amper anderhalve week later waren Mark Rutte (VVD), Maxime Verhagen (CDA) en Geert Wilders (PVV) eruit. De plannen die zij presenteerden blijken inderdaad direct in het verlengde van Balkenende’s zwanenzang te liggen. Niet dat het enkel kommer en kwel is. Het feit dat het nieuwe kabinet de WW en de ontslagbescherming overeind houdt, valt goed bij de SP-voorman. Maar de positieve punten wegen nauwelijks op tegen Roemers zorgen. ‘Geld voor politie en ouderenzorg

is mooi, maar in beide gevallen blijkt het voor een groot deel gewoon om een sigaar uit eigen doos te gaan; bezuinigingen bij de politie worden niet teruggedraaid, en de salarissen worden bevroren. Ook in de zorg is sprake van forse bezuinigingen in het zorgpakket. Zorgtoeslagen en premies gaan omhoog.’

‘The rich stay healthy, the sick stay poor’: De rijken blijven gezond, de zieken blijven arm. Dat cynische doordenkertje zong U2-zanger Bono ooit in het nummer ‘God part 2’. Om aan te geven hoe maatschappelijke tegenstellingen in het akkoord van VVD, CDA en PVV verscherpt worden, somt Emile Roemer er een paar op: ‘De huren gaan fors omhoog, maar de subsidie voor villa’s blijft overeind. Ouderen betalen de rollator voortaan zelf, terwijl ziekenhuizen straks winst mogen gaan uitkeren. Studenten leveren een jaar basisbeurs in, maar de bonussen in het bedrijfsleven blijven intact. Jonge gehandicapten worden in de armoede gedrukt voor belastingverlaging voor bedrijven. De enige bank die in het akkoord wordt genoemd is

30 september - Het was gezellig tijdens de persconferentie waar het regeerakkoord werd gepresenteerd. Eerder zei Rutte over een vroegere versie van het akkoord dat rechts Nederland zijn vingers erbij zou aflikken.

de rechtbank. De veroorzakers van de crisis blijven buiten schot. Kortom: dit kabinet legt de rekening van de crisis bij mensen die dat niet kunnen betalen. Ik voorspel dat de PVV- en CDA-stemmers die rekenden op maatregelen om gewone mensen te ontzien van een koude kermis thuis komen.' En dat terwijl het er aanvankelijk best

De rijken blijven gezond, de zieken blijven arm

smakelijk uit zag. Een dag voordat Rutte, Verhagen en Wilders gebroederlijk hun regeerakkoord presenteerden, waren er namelijk al wat details uitgelekt. Daaruit bleek dat het beoogde nieuwe kabinet roken in de kleine horeca weer wil toestaan en de maximumsnelheid op de snelwegen naar 130 wil brengen. Leuke dingetjes, moeten de rokende cafébezoeker en de haastige automobilist gedacht hebben. Maar een dag later zullen ze zich wellicht afgevraagd hebben of ze zich de pilsjes, de sigaretjes en de auto nog wel kunnen blijven permitteren.

Rutte boog zelfs naar de SGP

Op 2 oktober stemde een tweederde meerderheid van het CDA-congres voor het

regeer- en gedoogakkoord. Tijdens het ter perse gaan van deze Tribune wordt bekend of de CDA-Kamerfractie dat ook doet en zo de weg vrijmaakt voor het eerste kabinet Rutte. Hoe stabiel dat is, met de PVV en een verdeeld CDA, zal moeten blijken. Inmiddels is bekend dat de VVD in elk geval de zo vurig gewenste verruiming van de winkelslui-

tingswet op zondag liet vallen, bij wijze van concessie aan de SGP. De SGP? Jawel, want die partij heeft twee Kamerzetels en die zouden nog weleens van pas kunnen komen als de toch al uiterst dunne Kamermeerderheid van de coalitie in gevaar komt. Het feit dat de niet bepaald als liberaal bekend staande SGP nog steeds een probleem heeft met vrouwelijke politici, doet er dan kennelijk niet meer toe. En dus doemt ondertussen de vraag op: wie gedooft hier nou eigenlijk wie?

tekst Rob Janssen
foto Robin Utrecht / ANP

COLUMN

Ze zijn de oren en ogen, en de handen en voeten van de partij: de afdelingen

Ze kwamen uit Nijmegen; het waren twee studenten. Hun taak: richt met zo'n tien jonge leden in Oss een afdeling op. Ik was een van die tien. Het moet in 1970 zijn geweest. Op zo'n tien vrijdagavonden werden we ingewijd in de kennis en ervaring die de voorloper van de SP had. En tegelijkertijd: aan de slag.

Nu heeft de partij zo'n honderdveertig afdelingen. Dat zijn er flink meer dan veertig jaar geleden. Maar ons land heeft zo'n vierhonderd gemeenten. Daarom wil de Partijraad dat we op 31 december 2011 tweehonderd afdelingen hebben. Alle afdelingen gaan in de komende tijd langs bij onze leden in de plaatsen waar we nog geen afdeling hebben. Samen met die leden gaan we kijken naar de mogelijkheden.

Eerst worden er overal werkgroepen gevormd met hen die actief willen worden. Net als destijds in Oss gaan we met die groepen praten over de ideologie en de organisatie van de partij, de politieke praktijk, en de werkmethodes die we hanteren. Tegelijkertijd gaan we onderzoek doen onder de bevolking. Wat zijn de opvattingen? Wat zijn de noden van de mensen en wat kunnen we daaraan doen? Theorie en praktijk worden vanaf dag één gecombineerd, zodat ze elkaar versterken.

Na die beginperiode wordt zo'n werkgroep een 'afdeling in oprichting'. In het halfjaar dat daarop volgt draait zo'n afdeling volwaardig mee in de partij, om aan het eind op de Partijraad de officiële status van 'SP-afdeling' te krijgen. Woon je in een stad die nog geen zelfstandige afdeling heeft en wil je daar verandering in brengen, neem dan contact op met de voorzitter van de afdeling waar je nu onder valt, en doe mee. Veel succes, en tot gauw.

Jan Marijnissen

‘ZUIVEL, FRUIT EN HET ONTBIJT STAAN OP EEN TE HOOG VOETSTUK’

We hebben allemaal een mening over eten en drinken. Beide behoren niet voor niets tot onze eerste levensbehoeften. We hebben een mening over wat we lekker vinden en wat niet, over de smaak. De meesten van ons hebben ook een opvatting over wat gezond voor ons is en wat niet. Maar dat is iets heel anders dan een mening hebben over de smaak van iets. Er worden veel praatjes verkocht en mythes levend gehouden. Professor dr. Martijn B. Katan weet ook wat hij lekker vindt, maar hij weet ook wat bewezen gezond is en wat niet.

We spreken elkaar op het balkonnetje van zijn appartement, op een steenworp afstand van zijn werkgever, de VU. Vandaag is de Buitenveldertbaan in gebruik. Daarom wordt ons gesprek regelmatig onderbroken door opstijgende en landende vliegtuigen. Omdat de lunch erbij ingeschoten is, moet er eerst nog wat genuttigd worden. Eén bruine boterham met pindakaas (niet te dik!), een met een plakje kaas, en een met aardbeien. En een kopje rozebottelthee.

› **Je schrijft in je boek dat een broodje kroket net zo goed of slecht is als een broodje kaas. Veel mensen kunnen dat niet geloven.**

‘Toch is het echt zo dat een broodje kaas minder goed is dan we denken, en een broodje kroket minder slecht dan we denken. Wij zijn kaaskoppen, wij denken dat kaas en melk het ultieme voedsel is. Indiësiërs denken dat over rijst, Italianen over olijfolie, en Amerikanen over steak. Maar kaas is vooral veel verzadigd vet, wat slecht is voor je hart, veel zout en veel calorieën. Er zit ook kalk in, en dat is wel goed. En dan die kroket. Die is de duivel zelf geworden. We noemen hem de caloriebom. Maar zo'n broodje kroket bevat minder calorieën dan

een broodje met een paar plakken kaas. Het vet van de kroket is beter dan het vet in de kaas. En er zit zink en ijzer in.’

› **Vroeger kregen wij schoolmelk. Waarom was dat?**

‘Dat was wat we vaak zien als het gaat om de voedingsleer: een mengsel van commercie en gezondheidszorg. Het werd vooral ingegeven door zorgen of kinderen genoeg voedingsstoffen en eiwit binnenkregen.’

› **Of was het een slinkse manier om ons allemaal aan de melk te krijgen?**

‘Zeker. Ook de zuivelindustrie had hier belang bij. Die industrietak is bij ons altijd heel groot en machtig geweest. En ze hadden altijd goede relaties in de politiek. Zo hebben ze het idee van ‘zuivel is goed’ gecreëerd. Daar komt de M-brigade vandaan. En Joris Driepinter. Melk, de witte motor.’

› **An apple a day, keeps the doctor away. Echt?**

‘Maar je moet wel goed mikken, zeggen de Amerikanen er dan achter, want anders mis je de dokter. Kijk, een appel is een uitstekende snack, veel beter dan chips bijvoorbeeld. Omdat een appel veel minder

calorieën heeft. Maar verder zit er naast wat vezel en wat kalium niet veel in. Maar heel weinig vitamines bijvoorbeeld. Sommige mensen kunnen heel boos worden als ik dit zeg, maar het is nu eenmaal zo: er zitten nauwelijks vitamines in appels.’

› **Waarderen we fruit in zijn algemeenheid te hoog?**

‘Ja. Fruit is goed, maar we dichten het meer toe dan dat er daadwerkelijk aan voedingsstoffen in zit. Klein fruit – bessen, kersen, frambozen, bramen – bevat nog de meeste voedingsstoffen. Appels, peren en druiven nauwelijks. Het enige voordeel is: ze eten lekker weg en bevatten weinig calorieën. Een misverstand is dat alle vitamines die we nodig hebben, in fruit zitten. Dat is zeker niet zo.’

› **Geldt dit ook voor groenten?**

‘Nee, in groenten zitten meer voedingsstoffen. Fruit is eigenlijk een soort marketing van de plant waarmee hij een transportmiddel zoekt voor zijn zaden. Spreek je over groenten, dan spreek je over het lijf van de plant; daar zit meer in, maar ook niet alles.’

› **Door een technologische voorsprong, die ze voor de Duitsers geheim wilden houden, waren de piloten van de Royal Air Force in WO II in het donker sterker dan hun tegenstanders. De verklaring die ze gaven: onze mensen eten veel worteltjes. Waar of niet waar?**

‘In ieder geval een mooi verhaal. Iemand die moeite heeft met zien, zal dat nooit met worteltjes eten kunnen verhelpen. Om te zien heb je vitamine A nodig. Dat zit in je netvlies en zet het beeld om in een elektrisch signaal naar je hersenen. Je kunt wat vitamine A maken van het caroteen dat in worteltjes zit. Maar het punt is: hier heeft niemand een tekort aan vitamine A. We

barsten ervan. Bij ons komt slecht zien niet door vitamine A-gebrek.'

› **Wie heeft Popeye bedacht?**

'Dat is ongetwijfeld een spinazie-marketeer geweest. Maar die heeft zich gebaseerd op een Duitse voedingsmiddelentabel. In die bewuste tabel over het ijzergehalte in spinazie was echter de komma van een getal één plaatsje versprongen, aldus een publicatie in de British Medical Journal. Overigens zit er echt wel ijzer in spinazie, maar het lichaam neemt het niet op. Het gaat voor 99 procent de wc in. Het is een fabel dat je van veel spinazie eten sterk wordt.'

› **Eten we inderdaad te veel zout?**

'Het is inderdaad zo dat zout de bloeddruk een beetje verhoogt. Als we allemaal minder zout zouden eten dan zouden we wat minder hartaanvallen en beroertes krijgen en iets langer leven. Je kunt zout ook vervangen door kalium, dat verlaagt zelfs de bloeddruk.'

› **Zou de overheid dan niet ook normen moeten stellen voor het zoutgehalte van producten?**

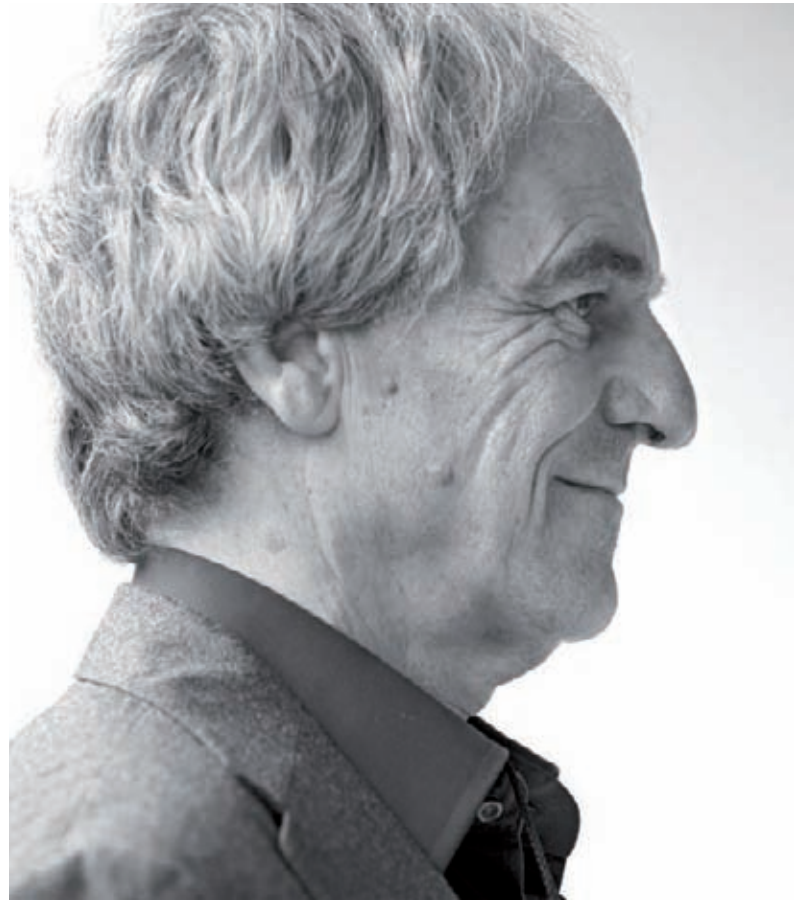
'Dat is een kwestie van draagvlak onder de bevolking. Als dat ontbreekt heeft normering geen zin. Je ziet nu trouwens dat de producenten zelf al beginnen met het verminderen van het zout in hun producten. Vooral uit marketingoverwegingen, maar toch.'

› **Vroeger waren bakkers verplicht jodium aan het brood toe te voegen. In de jaren tachtig is die verplichting opgeheven. Waarom?**

Cynisch: 'Dat was omdat het knellend harnas van de overheid de vrije ontwikkeling van de mens, de maatschappij en de markt belemmerde, terwijl we veel gelukkiger zouden zijn als de markt alles regelde. Het was puur de geest des tijds. Deregulering: van het afschaffen van regels wordt de wereld beter. Gelukkig zijn de bakkers wijzer en stoppen ze nog steeds jodium in hun brood. Maar dat zou weleens kunnen gaan veranderen wanneer men denkt zo te kunnen besparen.'

› **Ben je voor het weer toevoegen van fluor aan ons drinkwater?**

'Het zou prima zijn, maar degene die het voorstelt krijgt onmiddellijk een hetze over zich heen op internet met ongefundeerde beweringen dat je er kanker van krijgt of zo. Toch is het een prachtig voorbeeld van de superioriteit van overheidsingrijpen boven marktwerking. Kijk, de hoger opgeleiden verdienen meestal meer en zijn opgegroeid in een milieu met aandacht voor voeding

'Een broodje kroket is niet slechter dan een broodje kaas'

en gezondheid. Toen de fluoridering niet doorging gaven zij hun kinderen fluortabletten. Maar in heel veel andere milieus wordt anders tegen dit soort dingen aangekeken, vaak vanwege onwetendheid en geldgebrek. Waren we toen doorgegaan met fluor in het drinkwater dan hadden arme mensen nu een beter gebit gehad.'

› **Maar zei je nu dat je niet durft te zeggen wat je vindt, uit vrees voor de reacties?**

'Ja. Het is de keerzijde van de emancipatie. Als vroeger de dokter iets zei dan deden mensen dat. Dat had voordelen, maar ook nadelen. Daardoor zijn immers veel mensen benadeeld, misbruikt, en misdeeld. Nu kan iedereen meepraten. Alleen, velen zijn overtuigd van hun gelijk terwijl ze ongelijk hebben. Dat is zeker zorgelijk, maar niet hopeloos. Ik denk dat de meeste mensen sceptisch zijn maar wel open staan voor redelijke argumenten. Daarom heb ik ook dat boekje geschreven.'

› **De wetenschap heeft ons zo veel goeds gebracht. Waar komt die breed levende scepsis toch vandaan?**

'Nou ik begrijp dat wel. Zeker, een deel van

dat wantrouwen is interessant-doenerij, paniek, middeleeuws primitivisme, maar aan de andere kant voelen mensen aan hun water dat ze belazerd worden. Ze hebben het gevoel dat ze iets aangesmeerd wordt, ook en steeds vaker door de zogenaamde deskundigen. Ook hier heeft het marktdenken een desastreus effect gehad. Veel wetenschappers worden betaald door het bedrijfsleven. Dat lijkt voordelig maar het zet de onafhankelijkheid onder druk. En daar betalen we een hoge prijs voor. We hebben daarmee de betrouwbaarheid aangetast. Niet alleen de wetenschappers, maar ook de notarissen en andere notabelen moesten de markt op en hebben daarmee hun onschuld verloren.'

› **Hoe zie je dat terug in de voorlichting over voeding?**

'Heel veel van de voorlichting komt niet van de overheid, want die heeft haast geen geld, maar die komt van allerlei branchebureaus. Het Voorlichtingsbureau voor het vlees; voor de suiker; voor het brood; het Kennisinstituut Bier; en nog veel meer. En al die bureaus tetteren een boodschap rond die een onontwarbaar mengsel is van feiten

‘Een appel is een goede snack, maar er zitten nauwelijks vitaminen in’

en fictie, maar die altijd gekleurd is door de belangen van de opdrachtgever. We hebben als gemeenschap zelf de wilde stieren losgelaten. Mensen kunnen onmogelijk onderscheid maken in de niet aflatende stroom berichten en claims aangaande ons voedsel. Door al die wisselende berichten raken de mensen afgestompt. En mensen horen natuurlijk graag dat bier, wijn en chocolade goed voor ze zijn.’

› Wat zijn de nadelen van marktwerking in relatie tot de wetenschap?

‘Wetenschappers moeten steeds vaker naar bedrijven voor geld voor onderzoek. Dat heeft goede kanten, maar het heeft ook – geweld of ongewild – invloed op je oordeel. Als ik steeds met SP’ers zou optrekken, dan zou mijn sympathie voor de SP zeker toenemen. Zo is het ook met een fabrikant: je gaat ermee dineren en het zijn zulke aardige mensen en er zit toch ook wel wat in, in wat ze zeggen, enzovoorts. Langzamerhand verlies je je onafhankelijkheid en daarmee je betrouwbaarheid.’

› Alle voedselproducenten brengen hun producten met bepaalde claims. Soms met

heel vergaande claims met betrekking tot de gezondheidseffecten. ‘Wat kun je geloven?’, vraagt de consument.

‘Op dit terrein is er een verrassende ontwikkeling. In Europa is de EFSA actief, de European Food Safety Authority. Zij doen goed werk. Zij hebben veertigduizend voorstellen voor gezondheidsclaims gekregen, van alle Europese landen en producenten. Die claims hebben ze ingedikt tot vierduizend en allemaal wetenschappelijk onderzocht. Als nu iemand beweert: ‘Spruitjes zijn goed tegen haaruitval’, en dat klopt niet met een goedgekeurde claim, dan hangt de verkoper. Maar iemand moet ze ophangen. En dat is de VWA, de Voedsel- en Waren Autoriteit, en dat betekent meer ambtenaren. Meer inspecteurs, meer laboranten, meer mensen die bepalen waar de prioriteiten liggen. Maar als je alleen maar minder ambtenaren wilt, dan komt hier dus niks van terecht.’

› Ga je van vier lepels zout dood?

‘Dat klopt. Ik werd ernaar gevraagd door een leerling van een school waar ik een les verzorgde. Het leek me onwaarschijnlijk, maar ik heb het nagezocht en het bleek waar te zijn. Eén geruststelling: je krijgt het niet

door je keel. Het komt overigens doordat de hersenen het zout opnemen en daarvan opzwellen.’

› Zijn wij wat we eten?

‘Nee. Ons DNA levert de bouwplannen, en onze ouders, broers en zussen, onderwijzers maken ons tot mensen. Wij kunnen op van alles ‘lopen’, wij zijn allesbranders. Een vegetariër wordt geen plant en een Eskimo is niet ‘vissiger’. Het is wel zo dat iemand die de hele dag worteltjes eet, een klein beetje oranje wordt. Maar we hebben in onze hersenen een vaste hoeveelheid visvetzuur, ongeacht de hoeveelheid visvetzuur die we innemen. Wie je bent wordt dus niet bepaald door wat je eet of drinkt.’

› De een zegt: ‘Ik kan alles eten en kom niet aan’, terwijl de ander zegt: ‘Wat ik ook doe, ik wordt alleen maar dikker.’ Hoe kan dat?

‘Het sleutelwoord is ‘trek’. Het is de strijd tussen wat we wel noemen het oude en het nieuwe brein. Het oude brein spoort aan tot eten, het rationele, nieuwe brein zegt ons tijdig te stoppen. Er zijn genen die onze trek beïnvloeden. Maar het blijft zo dat dikte te maken heeft met wat je eet.’

› Elk pondje gaat door het mondje?

‘Ja. Maar let wel: een dik iemand eet meer dan iemand die mager is, want hij verbruikt meer brandstof om zijn lichaam aan de gang te houden en te verplaatsen. Ik begrijp dat mensen lijden onder hun overgewicht. Ze worden nageroepen, krijgen een baan niet, verliezen hun relatie. Maar fysiologisch is het simpel een kwestie van te veel eten.’

› Obesitas, een ziekte of een slechte gewoonte?

‘Obesitas is een spin-off van onze technologische welvaart, waardoor de mensheid heeft gekregen waar zij drie miljard jaar naar heeft gehunkerd. Alles wat leeft hunkert naar eten, om te kunnen voortbestaan en om zich te kunnen voortplanten. Dat is het allerdiepste instinct. Maar in het Westen is altijd en overal lekker voedsel aanwezig, en ook nog goedkoop. Daarnaast is de noodzaak om te bewegen vrijwel verdwenen. En dan is er natuurlijk nog de industrie die er alles aan doet om ons te verleiden. Er wordt zelfs serieus onderzoek gedaan naar het geluid van krakende chips in je mond. Toch zou ik obesitas geen ‘gewoonte’ willen noemen. Dat wekt de indruk of het toch min of meer een keuze is. Het blijkt dat mensen vrijwel niet in staat zijn hun gedrag aangaande eten definitief te veranderen. Je ziet dat zelfs bij mensen die bekendstaan om hun wilskracht.’

Prof. dr. Martijn B. Katan (1946) is hoogleraar Voedingsleer aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Hij is in ons land dé autoriteit op zijn vakgebied. In de jaren zestig nam hij als toenmalig scheikundestudent actief deel aan de roemruchte bezetting van het Maagdenhuis, het administratief centrum van de Universiteit van Amsterdam aan het Spui. Hij geloofde dat 'de wereld veel mooier kon'. Katan behoorde ook tot de groep mensen die zich verzette tegen het huwelijk van prinses Beatrix met de Duitser Claus von Amsberg. Zijn kennis van de chemie kwam toen goed van pas. 'Een kwajongensstreek', zegt hij nu. Het was ook de tijd waarin hij kennis maakte met de lange lat. 'We waren idealistisch, maar wel wat naïef. We geloofden in een betere wereld. En ik vind nog steeds dat we au fond gelijk hadden. We hadden in ieder geval meer gelijk dan de propagandisten van de marktwerking nu.' Hij schrijft columns voor NRC, en spreekt columns bij BNR. Hij is lid van de KNAW, de Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Martijn Katan is een wetenschapper die eraan hecht dat ook mensen buiten de universiteit kennis nemen van de vruchten van zijn arbeid. Daarom heeft hij twee jaar geleden een boek gepubliceerd met als titel 'Wat is nu gezond?' (Bert Bakker, 2008). Een uiterst toegankelijk en lezenswaardig boekje over wat wij tot ons nemen, en vooral ook over wat wij denken tot ons te nemen. Mythes worden doorgeprikt en feiten verteld.

Voor meer informatie over Martijn Katan, goede voeding, links naar nuttige sites en publicaties kun je kijken op www.mkatan.nl

› Wij zijn ongeveer even oud en even lang, toch ben jij twintig kilo lichter.

'Dat heeft deels te maken met waar je bent opgegroeid. In onze jeugd kopiëren we onwillekeurig onze omgeving. Bij ons kwam overmatig eten niet voor, net zomin als veel snoepen. Het was wel vanzelfsprekend dat je veel liep en fietste. Verder zou het kunnen dat ik wat geluk heb gehad met sommige genen, die mij minder opjagen dan andere mensen. Maar plaats je me nu bijvoorbeeld in een dorp in Texas, dan ga ik vroeg of laat ook voor de bijl. In de VS is zeventig procent van de mensen te dik, terwijl ze in wezen niet veel anders zijn dan wij.'

› Hoe maakt het lichaam onderscheid tussen stoffen die worden opgeslagen en stoffen die als afval worden gedumpt?

'Je hebt twee stadia. In het eerste sorteerstadium wordt beslist over de vraag: haal ik het naar binnen of komt het in de poep. Als het om de calorieën gaat, wordt er vrijwel niets weggegooid. Alleen het verpakkingsmateriaal, de vezels van plantaardig voedsel, gaat door naar de dikke darm, en daar maken de bacteriën alsnog de helft van de calorieën eruit vrij. Het tweede stadium is de verbranding. Hoeveel je verbrandt hangt samen met je hoeveelheid beweging. Ons lichaam is onvoorstelbaar zuinig en efficiënt.'

› Waarom zijn er zo veel verschillende diëten?

'Omdat er geen een werkt. Ik noem al die diëten wondergenezingen, en daar geloof ik dus niet in. Eet voortaan alleen driehoekig eten, of rood eten, of drink alleen sapjes, of eet alleen tussen 11 en 1 uur, of eet om de dag alleen brood, je hebt honderden van dit soort diëten. Diëten focussen je op je eten en drinkgedrag en dwingen je minder in te nemen, daarom hebben ze ook effect. Echter alleen tijdelijk, want je houdt het niet vol. Je gaat hunkeren naar dat wat je door het dieet is verboden. De macht van de gewoonte wint het ook hier. Zo gaat het met negen van de tien mensen.'

› Wat werkt wél?

'Geen tv kijken. Dat is wetenschappelijk bewezen. Je kunt ook proberen om voortaan nog slechts voor tachtig procent je honger of trek te bevredigen. Gewoon iets minder opscheppen, of, zoals ik afgelopen weken zelf heb gedaan: beetje minder chocolade, beetje minder nootjes. Maar het is moeilijk vol te houden.'

› Kun je afvallen door te sporten?

'Afvallen door sporten alleen is erg moeilijk omdat ons lichaam zo vreselijk efficiënt met voedsel omgaat. Veel efficiënter bijvoorbeeld dan een auto. Op één kilo 'benzine' kunnen wij zo vreselijk ver lopen... Toch zeg ik: ja, wanneer je er tenminste in slaagt om het sporten niet te gebruiken als excuus om meer te eten. Dus als je écht wilt afvallen dan moet je het allebei doen, tegelijk: minder eten en meer bewegen.'

› Als we allemaal zo'n sterke drang naar eten hebben, waarom willen sommigen dan een luciferhoutje worden?

'De mens is een wonderbaarlijk mooi bouwsel, maar wel met de nodige constructiefouten. We zijn niet volmaakt en er kan veel fout gaan. Bij sommigen kunnen psycholo-

gisch de stoppen doorslaan, met als gevolg dat ze zich gaan uithongeren. Maar welke stoppen er doorslaan, is nog steeds niet duidelijk. Sommigen genezen van anorexie, anderen gaan eraan dood. Overigens, het heeft altijd bestaan, het is dus niet iets van de laatste jaren.'

› Waarom zie je bijna geen dikke mensen in het bejaardenhuis?

'Een deel is voor die tijd overleden. Ook zijn oudere mensen veel van hun spiermassa kwijtgeraakt. Vet hebben ze nog wel. Sterker, als je hun soortelijk gewicht bepaalt dan drijven ze bijna, door de hoeveelheid vet die ze hebben. Verder is het zo dat als mensen heel oud worden, ze vaak hun eetlust verliezen. Bijvoorbeeld omdat ze niet goed meer kunnen kauwen. En dan zijn er ook nog ouderen die een nare ziekte onder de leden hebben als gevolg waarvan hun spijsvertering niet goed meer werkt.'

› Is het slecht voor je gezondheid om honger te lijden?

'Nee, uit evolutionair oogpunt is dat volkomen natuurlijk. Een normaal, gezond mens kan twee weken zonder eten. Zonder dat het schade aanricht. Mits je maar blijft drinken.'

› Is het verstandig laat op de avond te eten?

'Mensen denken vaak dat tijdens het slapen de motor uitgaat, maar dat is niet zo. Integendeel, het is een periode van zeven-acht uur vasten, waarin het brandstofverbruik gewoon doorgaat. Voor de meeste Nederlanders geldt dat slechts een minderheid van het voedsel wordt omgezet in beweging. Vergelijk het met een bankrekening: het maakt niet uit hoe laat je geld stort of geld opneemt.'

› Een goed ontbijt móet?

'Het is net als met dat fruit en die zuivel, het wordt wel op een erg hoog voetstuk geplaatst. Je ziet wel dat mensen die niet ontbeten hebben ietsje minder helder en alert zijn dan anderen, maar dat kleine verschil rechtvaardigt niet de enorme nadruk die erop gelegd wordt. Het effect van de cafeïne in koffie is groter dan dat van ontbijten.'

› Ons voedsel is onze belangrijkste levensbehoefte. Hoe kan het dan dat er nog zo veel niet helemaal duidelijk is over wat goed is en wat niet?

'Daar spelen twee dingen. Op de eerste plaats: onderzoek naar voeding en gezondheid is op het randje van wat je wetenschappelijk aankunt. Kennis over voeding en gezondheid is veel ingewikkelder dan kernfysica. Enerzijds hebben we het over

het heel ingewikkelde menselijk lichaam en anderzijds over het effect van voedsel in al zijn variëteiten.

Op de tweede plaats heb je de marktwerking, die wel het maken van nieuwe geneesmiddelen stimuleert – door de patenten kun je die pil die drie cent kost om 'm te maken voor twee euro verkopen – maar die bij voeding niet werkt. Alleen een bedrijf als Unilever, dat de margarinemarkt overheerst, kan investeren in onderzoek naar margarines; omdat ze weten dat ze er iets van terug zien. Maar in het algemeen is marktwerking in het onderzoek naar voeding een mislukking geworden. Je kunt namelijk je geld niet terugverdienen. Dus als de gemeenschap dat onderzoek niet betaalt, gebeurt het niet.'

› **Moet het onderwijs niet meer doen aan voorlichting?**

'Ik was er nooit zo voor om de school ook hier nog mee op te zadelen, maar ik ben daar anders over gaan denken. Vooral in verband met de groeiende vetzucht. In Frankrijk hebben ze een aanpak gekozen die de hele leefomgeving van kinderen aanpakt. Ze leren kinderen over eten, net als hun ouders; de huisdokter wordt erbij betrokken; de apotheker moet het begrijpen; en vooral de wethouder verantwoordelijk voor verkeer en stadsontwikkeling moet het begrijpen. Veilige fietspaden en speelgelegenheden.'

› **Waarom staan er tegenwoordig in de supermarkt overal pallets met water?**

'Dat is deels het luxegevoel van: ik kan het me veroorloven. Zo van: ik ben toch niet arm, ik hoef toch niet uit de kraan te drinken. En deels is het ook het imago van dat water. Het imago van sprankelend, natuurlijk en gezond. Allemaal blabla. Iedereen hoort te weten: kraanwater is minstens zo goed als bronwater.'

› **Is macrobiotisch voedsel gezonder dan regulier voedsel?**

'De gedachte erachter is prima: minder vlees, meer groente, meer volkorenbrood, weinig suiker en verzadigd vet. Maar de manier van verbouwen doet aan de voedingswaarde van de producten niet zo veel toe of af. Het DNA van de groenten is allesbepalend en dat is meestal hetzelfde.'

› **Er sterven jaarlijks elf miljoen kinderen als gevolg van een tekort aan calorieën, honger dus. De wereldbevolking groeit nog steeds. Hoe kunnen wij goed en voldoende voedsel garanderen voor alle mensen?**

'Hier raak je een gevoelig punt. Ik maak

'Van al die diëten werkt er geen een; elk pondje gaat door het mondje'

me daar zorgen over. Want tel maar op: de grondstoffen en de energiebronnen raken op, we hebben te maken met klimaatverandering, de wereldbevolking groeit nog steeds explosief en de landbouwvelden worden steeds vaker voor andere doelen gebruikt. Op de eerste plaats moeten we hopen dat de opkomende landen snel rijk genoeg worden, zodat ouders hun dochters 'de pil' kunnen geven. Maar zelfs dan zullen we kariger moeten gaan eten.'

› **Wat zijn de belangrijkste fabels als het over ons voedsel en onze gezondheid gaat?**

'Dat je dik wordt van de lucht, je aanleg, je hormonen, je genen of je stofwisseling. Dat alles wat 'natuurlijk' is, gezond is, terwijl de meeste natuur oneetbaar en giftig is. Dat kaas gezond is, terwijl het melkvet dat erin zit geen gezond vet is.'

› **Alle mensen willen het beste voor hun kinderen en zichzelf. Welke drie tips heb je?**

'Zoek een paar betrouwbare bronnen van informatie, bijvoorbeeld de website van het Voedingscentrum, en sluit je voor de rest af van de schijninformatie in de kranten en tijdschriften en kijk en luister niet naar reclame. Maak je verder niet te druk over de dingen die allemaal niet vaststaan en houd je aan de dingen die wel vaststaan. Tot slot een persoonlijke opmerking die wetenschappelijk niet is bewezen: we moeten de amerikanisering van onze eetgewoonten terugdringen. Besteed tijd aan je eten: aan het kopen ervan, aan het klaarmaken ervan en aan het samen opeten.'

tekst Jan Marijnissen
foto's Suzanne van de Kerck

ROMA

› In harde bewoordingen haalde Eurocommissaris Viviane Reding (Justitie) deze zomer uit naar Frankrijk, nadat president Sarkozy bekend had gemaakt achtduizend Roma te willen uitzetten om een einde te maken aan criminaliteit en illegaliteit.

› Het is niet voor het eerst dat Frankrijk groepen Roma uitzet: alleen al in 2009 betrof het zo'n tienduizend personen en voor dit jaar staat de teller al op zeventuizend.

› Groepsgewijs uitzetten, zonder individuele toetsing, is in strijd met de mensenrechten en het recht op vrij personenverkeer van EU-burgers binnen de Europese Unie.

› Ook andere EU-lidstaten zetten Roma groepsgewijs uit, Italië is hierdoor eveneens in opspraak geraakt.

› In Europa vormt het Romavolk, met naar schatting tien tot vijftien miljoen mensen, de grootste etnische minderheid

› De Vereniging Nederlandse Gemeenten schat het aantal Roma in Nederland op twintigduizend. Een aanzienlijk deel daarvan is hiernaartoe gevlucht tijdens de Balkanoorlogen in de jaren negentig, of komt uit jonge EU-lidstaten als Roemenië en Bulgarije.

› Een groot deel van de Europese Roma leeft onder de armoedegrens. In Roemenië en Bulgarije is dat zelfs driekwart. Hun levensverwachting is de laagste van alle Europeanen.

› Foto 1 en 2: beelden van ontruimde Roma-kampen in Italië.

Peter van Beek

› Foto 3: Roma vieren het Ederlezi-feest; het begin van de lente.

Michael Appelt / Anzenberger

› Foto 4: Bedelende Roma worden scherp in de gaten gehouden door de politie.

Marco Okhuizen / Hollandse Hoogte

› Foto 5: Roma-kamp in Parijs.

Peter van Beek

› Foto 6: Casilino 900, een van de grootste Roma-kampen van Europa. Dit kamp bij Rome is begin dit jaar ontruimd.

Alessandro Imbriaco / contrasto

5

6

HOE ZIT HET NOU MET DE PENSIOENEN?

‘LAAT JE NIKS WIJSMAKEN’

Er wordt nogal wat onzin verspreid over de pensioenen. Wie de tv aanzet of de krant openslaat krijgt het idee dat de pensioenfondsen door de crisis bijna failliet zijn. Logisch dus, dat er wat moet worden ingeleverd?

Pensioenfondsen beheren het geld dat werknemers en werkgevers opzij zetten voor het pensioen van mensen in Nederland. De pot geld die zij beheren moet groot genoeg zijn om nu en in de toekomst de pensioenen te kunnen betalen. Dat wordt berekend met de ‘dekkingsgraad’, een percentage dat volgens de wet hoger moet liggen dan 105 procent. Er is nu onrust, want 122 van de 361 Nederlandse pensioenfondsen halen dat niet; bij eentje is het zelfs maar 80 procent.

Bangmakerij

Daarom komt demissionair CDA-minister Donner met zogenaamde reddingsplannen. Er moet bijvoorbeeld worden ‘afgestempeld’, wat betekent dat veel mensen minder pensioen krijgen dan waarop ze hadden gerekend. En – verrassing – pensioenen moeten twee jaar later worden uitgekeerd. SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt maakt zich boos over de bangmakerij: ‘Laat je niks wijsmaken. De reden dat pensioenfondsen in de problemen zitten is níét omdat zij zoveel

geld verloren hebben tijdens de crisis. En Donners oplossingen zijn asociaal; de rekening wordt gelegd bij de gepensioneerden. Ter vergelijking: toen er in de jaren negentig overschotten waren, waren het de werkgevers, niet de werknemers, die hun premies teruggestort kregen.’ Fondsen zijn nu rijker dan ooit (zie infographic).

Het rente-trucje

Hoe komt het dan dat de dekkingsgraad zo laag is? Ulenbelt: ‘De dekkingsgraad hangt af van onder andere de zogenaamde rekenrente. Hoe hoger die rente is, hoe sneller de pot groeit, en dus hoe beter men straks kan voldoen aan alle verplichtingen. Tot 2006 was de rekenrente in de wet vastgelegd: 4 procent. In dat jaar besloot de Tweede Kamer om voortaan met de huidige marktrente te rekenen. En daar hebben de pensioenfondsen nu last van. De huidige rekenrente ligt op een historisch dieptepunt. Door het trucje met de extreem lage rente kan Donner nu paniek zaaien.’

Wat helpt en wat niet

Volgens Ulenbelt is er een heel eenvoudige oplossing voor de zogenaamd diepe problemen waarin de pensioenfondsen zitten: ‘Omdat die huidige rente nogal op en neer gaat, stelde de SP al in 2008 voor om met de gemiddelde rente te rekenen over de afgelopen 10 jaar. Andere partijen vonden dat we ons rijk rekenden met dat voorstel, en stemden tegen. Maar als we wél met dat gemiddelde rekenen, dan zijn in één klap alle pensioenfondsen uit de gevarezone! Niet alleen de SP vindt dat een goed idee, ook experts als topeconoom Sweder Van Wijnbergen en Dick Sluimers, voorzitter van de grootste pensioenuitvoerder, willen af van de huidige rekenmethode. Donners plannetjes leveren veel minder op, maar zijn veel schadelijker voor gepensioneerden. Twee jaar langer doorwerken levert maar 5 procent extra dekkingsgraad op, in vergelijking met 28 procent bij het SP-voorstel.’

tekst Diederik Olders
infographic Marc Kolle

De SP gaat de strijd aan voor eerlijk pensioenbeleid. Kijk op www.sp.nl/beschermdepensioenen voor onder andere een filmpje waarin Emile Roemer met gepensioneerden spreekt.

PRIMA PENSIOENFONDSEN

De **dekkingsgraad** geeft aan of een pensioenfonds genoeg vermogen heeft om de pensioenen uit te kunnen betalen - ook op lange termijn. De dekkingsgraad moet **minimaal 105 procent** zijn.

Als je rekent met de **huidige rente** (2,7%)
= gemiddelde dekkingsgraad van **108%**
239 pensioenfondsen staan veilig
122 fondsen staan onder de 105%

●●●● = deel v.d.
dekkingsgraad
boven de 105%

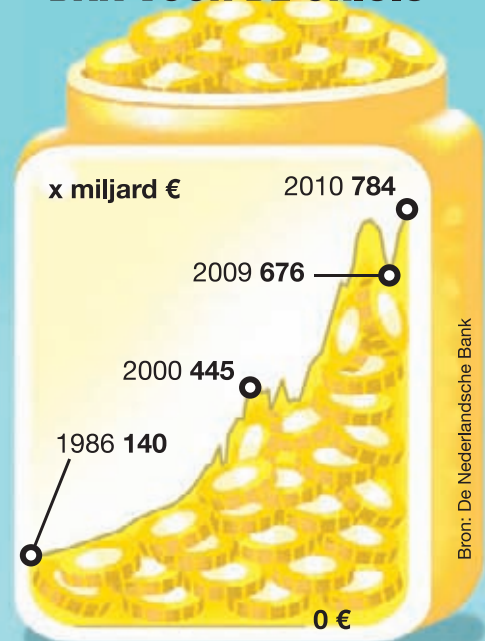

Voorstel SP Als je rekent met de
gemiddelde **rente in 10 jaar** (4,6%)
= gemiddelde dekkingsgraad van **136%**
Alle pensioenfondsen staan veilig!

Als fondsen in **Griekenland**
zouden staan (huidige rente daar 9,7%)
= gemiddelde dekkingsgraad van **213%**

PENSIOENPOT GROTER DAN VÓÓR DE CRISIS

Bronnen: De Nederlandsche Bank, APG en MN Services

Bron: De Nederlandsche Bank

VROEG OF LAAT: TOEZICHT ABN AMRO

5 juni 2007: Ewout Irrgang, SP-woordvoerder financiën, vraagt een debat aan in de Tweede Kamer. Hij maakt zich zorgen over de overnamestrijd die woedt rond ABN Amro. 'Het kabinet moet in het openbaar eisen gaan stellen aan de partijen die ABN Amro willen overnemen, over zaken als de werkgelegenheid', stelt Irrgang. 'Een bank die bijna vijf miljard euro winst maakt is nu het doelwit van agressieve aandeelhouders die alleen maar nog meer winst willen, liefst zo snel mogelijk.' Hij roept minister van Financiën Bos op om tegengas te geven aan het ongeremde aandeelhouderskapitalisme en pleit voor hervorming van de financiële sector. Twee maanden later pleitte de SP bij monde van Irrgang tegen het geven van toestemming voor de overname. Maar Irrgang kreeg van de Kamer niet eens steun om hierover een nieuw debat te voeren. Op de foto: Irrgang bereidt zich in de zomer van 2007 in de Tweede Kamer voor op het debat over het salaris van de nieuwe directeur Autoriteit Financiële Markt.

16 september 2010: Unaniem neemt de Tweede Kamer alle 27 aanbevelingen over van de commissie-De Wit. Deze commissie, onder leiding van SP'er Jan de Wit, heeft onderzoek gedaan naar de oorzaken van de financiële crisis. De commissie pleit voor

uitbreiding van het toezicht op de financiële sector. Ook beveelt de commissie aan om de mogelijkheden voor banken in te perken om te gokken met spaargeld, en de overheid betere mogelijkheden te geven om in te grijpen bij financiële instellingen die in de problemen zitten. Het eindrapport bevat een aantal harde conclusies over het tekortschietende toezicht op de overname van ABN Amro. De steun voor de aanbevelingen

is Kamerbreed: iedereen ziet nu ook dat minister Bos en De Nederlandsche Bank-president Nout Wellink meer hadden kunnen doen. Irrgang: 'De Kamer laat hiermee zien genoeg te hebben van de vrijblijvendheid. De banken moeten nu echt laten zien dat ze kunnen veranderen.'

foto Evert-Jan Daniels / ANP

> FRIS ROOD

Begin september kwamen SP-jongeren uit heel Nederland bijeen in Amersfoort. Tijdens deze 'kick-off' waren er interviews met onder anderen Emile Roemer, debatten, muziek en plannen voor actie. Voorzitter Leon Botter reikte aan ROOD Zutphen de prijs voor de beste nieuwe ROOD-groep uit. De groep kreeg een gouden skateboard vanwege een geslaagde actie voor verlichting, prullenbakken en zitplekken bij een skatebaan. Emile Roemer zette handtekening nummer 2500 op de mobiele dansvloer waarmee ROOD Amersfoort actie voert voor een discotheek in Amersfoort. Om hun eis kracht bij te zetten deden de jongeren mee met het tv-programma 'Te land, ter zee en in de lucht'. In een discobal fietsten ze over de smalle balk. Het komt pas volgend jaar op de Nederlandse tv, maar het trekt wel de aandacht van de media. ROOD-contactpersoon in Amersfoort is Mieke Horlings: 'We trekken zo veel aandacht dat er nu

eindelijk door de gemeente met ondernemers gesproken wordt. In december wordt een besluit genomen. Tot die tijd houden we de druk erop, maar het ziet er naar uit

dat het gaat lukken.' Een mooi voorbeeld, dat de andere ROOD-leden tijdens de kick-off inspireerde om Nederland het komend jaar met ludieke acties op te frissen.

BEWONERS IN DE SCHILDERSWIJK EISEN GOEDE WONINGEN

DE VERGETEN DRIEHOEK

De Vergeten Driehoek in de Haagse Schilderswijk heet zo omdat de driehoekige buurt 'vergeten' was bij de stadsvernieuwingen in de jaren tachtig. Bewoners van twee huizenblokken eisen nu dat het wijkje uit het vergeethoekje wordt gehaald. Samen met de SP zetten zij de woningbouwcorporatie aan het werk en eisen nu fatsoenlijke huizen. Een buurt in opstand.

Op een regenachtige dinsdagavond in september houdt woningbouwcorporatie Haag Wonen een informatieavond voor bewoners van de Vergeten Driehoek van de Schilderswijk. Zo'n veertig bewoners en een paar SP'ers krijgen bij kraampjes van de corporatie informatie over onder meer brandveiligheid en ventilatie. 'Vanuit Haag Wonen zijn we nu bezig met huisbezoeken en controlebeurten. Dan zie je dat veel mensen last hebben van bijvoorbeeld schimmel en ongedierte', vertelt Richard Mikes. Hij geeft sinds juli leiding aan alle activiteiten van Haag Wonen in de Vergeten Driehoek. 'Huurders hebben een aantal dingen zelf in de hand; zo hou je met goed ventileren

'Na reparatie van de ventilator zat er ineens een gat in de muur'

het vocht buiten en voorkom je schimmel. Nu pakken we met de huisbezoeken ook kleinere reparaties en zaken aan waarbij de veiligheid in het geding is, zoals kapotte deurbellen en loshangende elektriciteitschakelaars. Het is een kleine moeite om die mensen meteen te helpen.'

Niet meer van deze tijd

Een van de bezoekers van de informatieavond is Anand Matabadal. Hij is erg trots op zijn huis: 'Toen Haag Wonen deze zomer

naar mijn woning kwam kijken, zeiden ze dat dit een van de beste woningen in de wijk is. Ik heb het altijd goed onderhouden en nieuw laminaat gelegd en laten stuccen.' Toch wil Matabadal als het even kan weg uit de Vergeten Driehoek. Waarom? 'De woningen zijn niet meer van deze tijd! Het is allemaal enkel glas en het huis is niet warm te krijgen, het maakt niet uit hoe hoog je de verwarming zet. Deze winter was het zelfs zo erg dat ik een paar weken bij een vriend heb moeten wonen.' Het verhaal van Matabadal klinkt de aanwezige Haagse SP'ers bekend in de oren. In februari hielden ze huis aan huis een enquête over veiligheid in de buurt. Toen

bleken veel bewoners klachten te hebben over hun woning. Hannie van der Sman was een van de SP'ers die schrok van de verpaupering in de Vergeten Driehoek: 'Toen we doorvroegen stuitten we bij toeval op het achterstallige onderhoud van de woningen in deze driehoek van 492 woningen. Na de verkiezingen hebben we een wijkbijeenkomst georganiseerd, eind juni. Meer dan honderd woedende bewoners kwamen naar ons toe met hun klachten over schimmel en lekkage, verzakkende vloeren en plafonds,

afbrokkelende balkons, scheuren en gaten in de muren, muizen en ander ongedierte. Dat was echt overweldigend. Die avond hebben de bewoners meteen een actiecomité opgericht en is de actie '1/2 huis = 1/2 huur' gestart. Ze willen huurverlaging, zolang er sprake is van achterstallig onderhoud. Na die eerste avond heeft het actiecomité meteen huis aan huis klachtenformulieren uitgedeeld en posters verspreid. Die zie je nu overal in de wijk voor de ramen hangen.' Sinds de ontdekking van het achterstallig onderhoud is Hannie van der Sman haast niet meer weg te slaan uit de Vergeten Driehoek. 'Twee of drie keer per week ga ik na mijn werk naar de wijk om een praatje te maken. Iedereen vraagt of ik even binnenkom. Mensen vragen ook weleens of ik hier zelf woon. Inmiddels woon ik zelf in een ander soort wijk, maar ik ken hun situatie heel goed.'

Klachten noteren

De vele contacten met buurtbewoners hebben Van der Sman al een schat aan informatie over de Vergeten Driehoek opgeleverd. 'Bij alle huizen waar ik langsga, noteer ik wat de klachten zijn. Ik ben ook meegegaan met de huisbezoeken van de corporatie en heb een archief met kopieën van de klachtenformulieren die bij Haag Wonen zijn ingeleverd. Zo kunnen we met het actiecomité zelf ook controleren wat er nu wel en niet gerepareerd wordt door de corporatie.'

SP'er Hannie van der Sman en bewoner Sahid-Moham Aauoi, die last heeft van muizen

De Vergeten Driehoek

In de hele Haagse Schilderswijk wonen circa 33.000 mensen. De bewonersactie betreft twee complexen, met in totaal 492 woningen van woningcorporatie Haag Wonen. Het gaat om de complexen Nuts 1 (in 1994 voor het laatst gerenoveerd) en Nuts 2 (zo'n 30 jaar geleden voor het laatst gerenoveerd). Ze danken hun naam aan de woningbouwcorporatie die ze bouwde, in respectievelijk 1920 en 1923, de Vereniging voor Volkshuisvesting 'Nutswoningen'. Die is inmiddels via meerdere fusies opgegaan in Haag Wonen. Dit deel van de Schilderswijk, tussen de Vaillantlaan, Parallelweg en Hoefkade, staat in de volksmond bekend als de Vergeten Driehoek. Dat is omdat de buurt niet werd meegenomen in het dertig jaar durende stadsvernieuwingsproject, dat zijn hoogtepunt had in de jaren tachtig, waarbij grote delen van de wijk opnieuw opgebouwd werden.

Een van de mensen bij wie Van der Sman regelmatig komt is Algasem Sliman. Samen met zijn vrouw en twee jonge kinderen woont hij al elf jaar in een kleine bovenwoning in de Vergeten Driehoek. Haag Wonen is deze zomer ook bij hem op bezoek geweest. 'De keuken was al oud toen we hier kwamen wonen. Nu zijn de kastjes al heel lang echt kapot, maar de beloofde nieuwe keuken komt maar niet. Onder de wasbak lekt het al twee jaar, daarvoor ben ik vier keer bij Haag Wonen geweest. Ze zeggen dat ik het zelf moet repareren en dat heb ik ook geprobeerd, maar het lekt en stinkt nog steeds. Ik weet niet waarom ze het niet willen maken. In het verleden is er wel een ventilator in de badkamer vervangen. Daardoor zit er nu een gat in de muur, waar insecten uit komen. Er is deze zomer beloofd om binnen twee weken mijn huis te repareren, maar er is nog steeds niemand gekomen.'

Vochtig en tochtig

SP-Tweede Kamerlid Paulus Jansen deed mee aan het afnemen van de buurt-enquête in februari en schrok behoorlijk van

Hannie van der Sman bezoekt woningen en noteert de klachten, hier in de keuken van Algasem Sliman

de staat van de woningen. Jansen werkte jarenlang als bouwkundige voor grote bouw- en ingenieursbedrijven. 'Tijdens de vrieskou belde ik aan bij een woning in de Vergeten Driehoek waar de verwarming al meer dan een dag kapot was. De installateur was nog steeds niet langsgesproken. Een woningbouwcorporatie hoort de verwarmingsinstallatie iedere twee jaar goed te laten nakijken en schoonmaken, dan gebeurt dit soort dingen minder snel. Oude woningen hoeven ook helemaal niet vochtig te zijn. Het is duidelijk dat deze huizen een verouderd ventilatiesysteem hebben, dat niet goed werkt. Elementaire zaken als je huis goed warm kunnen houden en elektrische veiligheid horen ook in oude huizen in orde te zijn. Woningbouwcorporaties moeten zich niet zo veel bezig houden met grote prestigieuze nieuwbouwprojecten, maar zich concentreren op goed onderhoud; en uit zichzelf controleren of de woningen nog veilig zijn.' Richard Mikes van Haag Wonen erkent dat 'planmatig onderhoud' als schilderwerk en het vervangen van daken al een paar jaar uitgesteld is. 'Als je weet dat

je auto aan het einde van de maand naar de sloop gaat, zet je er ook geen nieuwe banden onder. Dat is normaal gesproken geen drama, maar het wordt lastiger als je vervolgens door blijft rijden op gladde bandjes. Dat is hier ook gebeurd. Het besluit om te slopen of te renoveren is iedere keer opgerekend, waardoor het steeds te kort dag was om uitgebreid aan onderhoud te doen.' Wat dit betekent voor de bewoners: sinds 1994 zijn alleen de goten van hun huizen uit 1920/1923 nog een keer schoongemaakt en in 2007 hebben er op kleine schaal schilderwerkzaamheden plaatsgevonden. Voor de rest heeft Haag Wonen alleen dagelijks onderhoud gepleegd, als huurders reparatieverzoeken hadden. De directeur Woonbedrijven van Haag Wonen, Petra van den Berk, ontkent overigens dat er plannen waren om de huizen te slopen: 'Die indruk is kennelijk ontstaan, maar dat besluit is nooit genomen.'

Houvast

Na de eerste bewonersavond, eind juni, waar het actiecomité is opgericht en de eis voor

huurverlaging geformuleerd, organiseerde de SP een tweede avond. Ditmaal om de woningcorporatie te confronteren met het achterstallige onderhoud. Tijdens die avond beaamde Haag Wonen-directeur Petra van den Berk de klachten van de bewoners en het achterstallige onderhoud. Kort daarna ging ze met een delegatie van de corporatie bij buurtbewoners langs om een beeld te krijgen van hun klachten. De directeur luisterde geduldig naar de verhalen van de bewoners, maakte zelf foto's en kwam vervolgens tot de conclusie dat onderhoud dringend noodzakelijk is. Sindsdien is er een manager aangetrokken voor de buurt, zijn er informatieavonden georganiseerd, worden onveilige situaties aangepakt en wordt er kritisch naar het onderhoud gekeken. Deze zomer is Haag Wonen ook begonnen met controlebeurten. Toch hebben veel bewoners het nog steeds helemaal gehad met de corporatie. Matabadal: 'Ze zijn duizend da-

gen te laat. Nu de SP ermee bezig is zie je dat Haag Wonen ineens wel kan zeggen dat hier iets moet gebeuren. De SP'ers stellen goede vragen en kunnen het begrijpelijk uitleggen. Ik hoop dat ze weer zo voor ons opkomen wanneer Haag Wonen eind deze maand de toekomstplannen bekendmaakt. Zelf had ik de afgelopen periode geen tijd om actief met de buurt bezig te zijn. Veel mensen hier zijn druk met overleven en kunnen daardoor niet voor zichzelf opkomen. Ze hebben ook geen geld om iets nieuws voor de woning te kopen als er wat stuk gaat. Voor de mensen in deze wijk is de SP een houvast, in ons eentje hadden we dit niet kunnen doen.'

'Respectloos'

Op een dinsdag- en een woensdagavond eind september organiseert Haag Wonen twee bijeenkomsten om de bewoners te vertellen wat er gaat gebeuren met hun woningen. De spanning is groot, de zaal zit

vol. Op het grote scherm staat, dreigend of juist hoopgevend: 'Het Besluit'. Krijgt de Vergeten Driehoek eindelijk de aandacht die de buurt verdient? Haag Wonen-directeur Petra van den Berk laat er geen gras over groeien: zij vertelt dat er de komende jaren groot onderhoud gepleegd zal worden. Dat betekent dat de huizen HR-combiketels krijgen, dubbelglas, en een schilderbeurt en dat waar nodig keukens, badkamers en toiletten worden vervangen en mechanische ventilatie aangebracht. Het voordeel van groot onderhoud is dat er al in 2011 mee begonnen wordt. De zaal ontploft: 'Slopen!', wordt er geschreeuwd. Een ander roept: 'Uw eigen werknemers vertellen ons al jaren dat ze geen onderhoud doen omdat het krotten zijn, er zitten scheuren in de muur en nu vertelt u ons dat we er met een likje verf en dubbelglas prima kunnen wonen?' Jalal van het bewonerscomité verwoordt vervolgens het gevoel van velen in de zaal: 'De muren brokkelen af, als ik douche heb ik twee stralen: een van mezelf en een van de bovenbuurman. U haalt 1,8 miljoen per jaar op met de huren van deze woningen. Dan zou er geen geld zijn voor echte renovatie, of sloop en nieuwbouw? Wie houdt u voor de gek met uw respectloze houding?' Ook het voorstel van Haag Wonen, van een bewonerspanel dat meedenkt over het onderhoud, stuit op verzet. Jalal: 'Waarom praat u niet met het actiecomité? Er is al een vertegenwoordiging van de bewoners.' In een reactie stelt directeur Van den Berk dat er ook bewoners zijn die het wel eens zijn met de plannen van Haag Wonen. Zij vindt het belangrijk dat alle bewoners een stem krijgen. Jalal hierover: 'Het actiecomité legt de voorstellen voor aan alle bewoners; de bewoners zijn bij ons de baas.' Het actiecomité blijft bij zijn eis dat een half huis een halve huur betekent, en legt zich niet zomaar neer bij het voorstel van Haag Wonen.

tekst Jola van Dijk en Diederik Olders
foto's Suzanne van de Kerk

1/2 huis = 1/2 huur

Als er sprake is van achterstallig onderhoud door de verhuurder, kun je als huurder om reparatie en zelfs om huurverlaging vragen. Hiervoor moet de huurder in een brief aan de verhuurder vragen de reparaties alsnog uit te voeren. De verhuurder heeft dan zes weken de tijd om alsnog de gebreken te herstellen. Als de problemen na zes

weken nog niet verholpen zijn, kan bij de huurcommissie om een verlaging van de huur gevraagd worden. Op de website van de huurcommissie (www.huurcommissie.nl) staat wanneer je in aanmerking komt voor huurverlaging. Dat is bijvoorbeeld het geval bij ernstige stank- en vochtoverlast door gebrekkige ventilatie, als het niet mogelijk is de woning warm te krijgen

of als er sprake is van ernstige scheurvorming in de muren of plafonds. Op de website van de huurcommissie kun je ook berekenen wat de maximale huur is die een verhuurder mag vragen voor je woning. En je kunt nakijken welk onderhoud onder de verantwoordelijkheid van de verhuurder valt, en wat je zelf moet doen.

> EERSTE EUROPA-BREDE CRISISPROTEST

Niet minder dan 100.000 mensen demonstreerden op 29 september in Brussel tegen de maatregelen die de EU-lidstaten nemen om de crisis te lijf te gaan. Vrijwel overal wordt momenteel het mes gezet in de publieke sector en de loonontwikkeling, terwijl de veroorzakers van de crisis veelal met rust gelaten worden. De Europese Commissie is van plan een snoeiharde begrotings-

discipline aan de deelstaten op te leggen. SP-Europarlementslid Dennis de Jong voerde een flink peloton SP-demonstranten aan tijdens de demonstratie, die wordt beschouwd als het eerste 'Europa-brede' protest waar actievoerders en vakbonden uit alle deelstaten gezamenlijk en eensgezind optrokken.

> SNEEK

De SP in Friesland trok de afgelopen weken de aandacht van de media. Helaas niet met positief nieuws, want er waren mensen opgestapt en er was ruzie. Het besluit om in Sneek niet mee te doen met de gemeenteraadsverkiezingen viel slecht bij een aantal mensen in Sneek én in de Provinciale Statenfractie.

In Sneek zijn er pas in november gemeenteraadsverkiezingen, omdat daar een herindeling is geweest. Vincent Mulder, van het landelijk SP-partijbestuur, was betrokken bij de begeleiding van de afdeling Sneek. Volgens hem komen de verkiezingen te vroeg voor de afdeling: 'Er is al een aantal jaren gedoe in de afdeling, wat gepaard ging met onrust en ruzie in het bestuur. De leden hadden in november een nieuw afdelingsbestuur gekozen, dat zou gaan werken aan het herstel van het vertrouwen binnen de afdeling. Wanneer

de afdeling stabiel is en de leden actief zijn, kun je meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Een SP-afdeling is namelijk actief binnen én buiten de raad. Vlak voordat in het partijbestuur gesproken werd over de vraag of Sneek mee kon doen aan de verkiezingen, stapte een van de nieuwe lokale bestuursleden op en was de beoogde nummer 3 van de verkiezingslijst ineens niet meer beschikbaar. Van een stabiele SP in Sneek was helaas geen sprake. Toen is in overleg met bestuursleden uit de afdeling vastgesteld dat het te vroeg was om aan de verkiezingen mee te doen.'

De beoogde lijsttrekker in Sneek was Ad van der Kolk, die ook in de provinciale SP-fractie zit. Toen hij hoorde dat Sneek niet meedeed, stapte hij uit de partij. Samen met zijn fractiegenoot Enno Bruinsma sloot hij zich aan bij Veriene Lofts

(Verenigd Links). Dat was kort daarvoor opgericht door de voormalige SP-raadsleden in Sneek Rinus Van Driel en Willemijn Hiemstra. Statenlid Richard Klerks stapte ook op, maar gaf – zoals het hoort – zijn zetel terug aan de SP. Mulder: 'Betrokkenen stapten naar de media om hun gram te halen en beschadigden de SP. Alleen daaruit al kun je afleiden dat het besluit om niet met deze mensen de verkiezingen in te gaan, verstandig was. Dat vonden ook andere Friese SP'ers, die via de media lieten weten dat zij het besluit van het partijbestuur steunden. Jos van der Horst, woordvoerder namens de afdelingsbesturen van de SP in Friesland, liet weten dat het landelijke SP-bestuur duidelijk en altijd bereid is de afdelingen te ondersteunen: 'Ook in de afdeling Sneek is door landelijke bestuursleden meerdere malen geholpen om te trachten de boel weer op de rails te krijgen.'

POSTBODES KLAAR VOOR DE STRIJD

EEN PRACHTBEROEP WORDT KAPOTGEMAAKT

Half september trokken honderden boze postbodes door het centrum van Rotterdam om te protesteren tegen het aangekondigde ontslag van duizenden collega's. 'TNT wil mensen via de voordeur de laan uitsturen maar haalt via de achterdeur nieuwe bezorgers binnen die voor de helft minder aan de slag mogen.'

Er worden cijfers genoemd van vijftien-duizend, vierenhalf duizend of elfduizend ontslagen. Het zal hoe dan ook het grootste massa-ontslag zijn sinds de Limburgse mijnsluitingen veertig jaar geleden. De postbodes van TNT verdwijnen; het bedrijf zegt dat dat niet anders kan. De postverzending zou lijden onder het internet en de concurrentie op de postmarkt maakt het onmogelijk

om fatsoenlijke cao-lonen te betalen aan de postbodes. Op 12 september kwamen zo'n achthonderd medewerkers van TNT in Rotterdam bijeen om duidelijk te maken dat ze het niet gaan pikken. Actiecomité 'Red de postbode', een initiatief van SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen, organiseerde de manifestatie. Gesthuizen staat al jaren schouder aan schouder met postbodes die

de strijd aangaan tegen de liberalisering in de postsector en de gevolgen daarvan voor de werknemers.

'TNT verdient dat kroontje al lang niet meer. Knip er maar af!'

Wietse Verbeek is al 34 jaar postbode in het Drentse Beilen. Hij had er wel een lange reis voor over om te vechten voor zijn baan. 'Ik sta hier voor werkbehoud. Ik ben op mijn zeventiende begonnen met werken en heb altijd mijn premies betaald. Als ik over maximaal twee jaar weg moet, kom ik nog twee jaar tekort voordat ik met pensioen kan', vertelt hij op het podium. 'Vind op mijn leeftijd nog maar eens een nieuwe baan. En de argumenten van TNT kloppen gewoon niet.' Collega Albert Gerding valt hem bij:

‘Het klopt dat wij minder post in de tas hebben, maar wat TNT er niet bij vertelt, is dat de stukken die bij TNT worden aangeboden, vervolgens in de tas van VSP-postbezorgers terecht komen. Dat weten niet veel mensen.’ Netwerk-VSP is het dochterbedrijf van TNT, waar vooral parttime postbezorgers met uitgekede arbeidsvoorwaarden werken – TNT organiseert dus zijn eigen concurrentie op arbeidsvoorwaarden. Gerding legt uit dat de politiek steken laat vallen: ‘Er is geen eerlijke concurrentie omdat die nieuwe bedrijven geen cao-loon betalen. Die bezorgers komen met hun stukloon uit op 3 à 4 euro per uur. De overheid laat dat toe.’

‘Het PTT-pak stond voor kwaliteit en vertrouwen’

Emile Roemer beklimt het podium en steunt de strijd van de postwerkers: ‘We pikken het niet dat een eervol beroep als postbode straks alleen nog in Madame Tussauds te zien is. TNT wil mensen via de voordeur de laan uitsturen maar haalt via de achterdeur nieuwe bezorgers binnen die voor de helft minder aan de slag mogen. De bedrijven die een aantal jaren geleden zijn begonnen op de markt, zoals Sandd, Selektmail en VSP, betalen allemaal stukloon en ontduiken het minimumloon. Daarvoor heb ik nog wel een ander woord: uitbuiting!’ Ook verwijst hij naar de titel ‘koninklijke’ die TNT van de PTT erfde: ‘Op jullie jas staat een kroontje. TNT verdient dat kroontje al lang niet meer. Knip er maar af!’ Hij zegt toe dat de SP de postbodes zal blijven steunen. Op zijn vraag aan de actievoerders welke kant de bonden op moeten, is het antwoord van het publiek duidelijk: ‘Actie, actie actie’. Dat komt goed uit, want bestuurslid Lot van Baaren van Abvakabo FNV heeft goed nieuws: de stakingskas is opengesteld voor eventuele acties.

Tussen de oranje TNT-jassen springt het pak van Ton van der Palen uit Uden in het oog: het donkergrijze PTT-pak, inclusief pet, dat postbodes in de jaren zeventig droegen. Hij vertelt dat dit pak staat voor wat TNT zou moeten zijn: ‘Toen ik bij de PTT kwam werken, stond dit pak voor kwaliteit en vertrouwen. Ik was apetrots toen ik het voor eerst aantrok. Wij waren verantwoordelijk voor het briefgeheim en zorgden dat brieven snel en goed bezorgd werden. Dat willen we nog steeds, maar het wordt ons steeds meer onmogelijk gemaakt. Zo is langzaam een prachtbedrijf kapotgemaakt.’

‘Steun ons om deze waanzin te stoppen’

De manifestatie is uitgebreid in het nieuws geweest, net als kleinere acties overal in

Sharon Gesthuizen: ‘Postbodes laten zich niet meer bang maken.’

Emile Roemer en Ton van der Palen

Nederland. TNT zag zich door alle media-aandacht gedwongen om te reageren: het bedrijf bracht naar buiten dat het ‘maar’ om vierenhalf duizend werknemers gaat, en dat het tempo van de ontslagen wat lager zou worden. De vakbonden overleggen met TNT over, onder andere, dat tempo. Toch kregen enkele dagen na dat bericht honderden postwerkers ineens slecht bericht: zij zouden per 1 oktober ontslagen worden. Over tempo gesproken. Meteen de volgende ochtend stonden SP’ers om half zes in Rotterdam, Nieuwegein en Leidschendam aan de poorten van TNT om hun steun aan de TNT’ers te betuigen. Sharon Gesthuizen was erbij: ‘TNT gaat de ontslagen in kleine groepjes doen. Zo hopen ze dat er geen massaal verzet komt. Ook zullen postbodes wel twee keer nadenken voordat zij in actie komen; anders zijn zij straks het eerst aan de beurt. De manifestatie liet zien dat steeds meer postbodes zich niet meer bang laten maken. Ik roep de vakbondsleden

dan ook op om de vakbonds-top duidelijk te maken dat het tijd is voor actie.’

Eind september hebben enkele postbodes in een open brief excuses aangeboden aan de klanten van TNT-post voor de teruglopende kwaliteit, iets wat de top van TNT ontkent. De schrijvers van de brief willen om begrijpelijke redenen anoniem blijven. Zij vragen de mensen om steun: ‘Wij, postbodes van Nederland, hebben uw steun hard nodig om deze waanzin te stoppen. Geef ons massaal uw steun en schrijf, bel, mail naar kranten, politieke partijen, tv- en radioprogramma’s en zeg dat u het er niet mee eens bent.’

Op www.reddepostbode.nl is het laatste nieuws over de postbodes in actie te vinden. Daar kunt u ook actiekaarten en -stickers aanvragen, zoals onderstaande brievenbus-sticker.

tekst Diederik Olders
foto’s Bas Stoffelsen

**JA RED DE POSTBODE!
NEE GEEN MASSAONTSLAG!**
WWW.REDDEPOSTBODE.NL

ACTIVITEIT
15,00

NAAR BUITEN
15,00

KAPPER
15,00

KLEDING WASSEN
200,00

OMMETJE MAKEN? PORTEMONNEE TREKKEN!

Ouderen en gehandicapten in verzorgings- en verpleeghuizen en in gehandicapteninstellingen, blijken onterecht allerlei rekeningen te krijgen. Zo moeten zij apart betalen voor douchebeurten, vrijwilligerswerk, fruit, wegwerpwashandjes, voor het vervangen van lampen en voor het schoonhouden van de kamer. Zorg die er voor iedereen zou moeten zijn, wordt zo een luxe voor mensen die het kunnen betalen. De SP opende een meldpunt en de schrijnende voorbeelden begonnen binnen te stromen. Voorbeeld: ben je slecht ter been en wil je naar buiten of naar de soos, dan krijg je een rekening van 15 euro. Sommige zorginstellingen vinden dat heel normaal, getuige de reactie van de directeur van een Groningse zorginstelling in een zorgmagazine: 'Dat is tweedeling in de zorg, ja, maar dat is een politieke discussie. Ik voer liever een goede businesscase.' Die businesscase is meestal vooral goed voor directeurs in de zorg: deze zomer werd bijvoorbeeld bekend dat de directeur van een gehandicapteninstelling in Borne was ontslagen. Reden: hij had zichzelf met geld van de instelling een renteloze hypotheek verleend. Het ontslag leverde hem 440.000 euro op, allemaal uit het budget van de AWBZ, dat bedoeld is om zorg mee te betalen. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten gaat het gevecht aan tegen de onterechte bijbetalingen: 'Diensten die onder de normale basiszorg vallen die door de AWBZ vergoed wordt, mogen niet nogmaals in rekening worden gebracht. De minister heeft dat in de Tweede Kamer bevestigd. Als de minister er nou ook voor zorgt dat die instellingen daarmee stoppen. Maar voorlopig blijven de meldingen binnenkomen.'

Op de foto Miep Florijn uit Hellevoetsluis, die graag poseerde om de bijbetalingen onder de aandacht te brengen. De foto met prijskaartjes is onder andere als poster gebruikt op de 50PlusBeurs. De prijsjes zijn overigens niet van toepassing op Mieps eigen leefsituatie.

tekst Diederik Olders
foto Janssen & De Kievith

FRUIT
0,50

ZWARTE KOFFIE
GRATIS

KOFFIEMELK
0,50

> ASFALTCOLLEGE NOORD-HOLLAND

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland wil de komende jaren 65 miljoen besparen op openbaar vervoer. Volgens SP-Statenlid Harald Bos een ramp: 'Enkele jaren geleden is het ov al flink verslechterd. Zo zijn voor het platteland belangrijke buslijnen zomaar geschrapt. Gelukkig is toen, mede door actie

van de SP, de schade iets beperkt. Maar nu wil het college van VVD, PvdA, CDA en GroenLinks weer bezuinigen. Dat leidt tot 20 procent minder busvervoer. Terwijl er voor wegenbouw netto extra geld is. Echt een asfaltcollege dus.' Bos roept mensen op om het protest te steunen op de website www.reizigersprotest.nl

> MELKKOE-BOETES

SP-Kamerlid Ronald van Raak heeft ervoor gezorgd dat er een einde komt aan een van de grootste ergernissen van verkeersdeelnemers Nederland: bonnen die worden uitgeschreven puur om een bepaald quotum te halen. Met het zogenaamde 'bonnencontract' konden politie-agenten gedwongen worden een bepaalde hoeveelheid bonnen te schrijven. Lukte dat niet? Dan geen loonsverhoging, of zelfs loonsverlaging. Op aandringen van Van Raak gaat minister Hirsch Ballin ervoor zorgen dat dit soort wurgcontracten niet meer wordt gebruikt.

De Kamer haalde in 2007 de verplichte bonnenschrijverij uit de prestatienormen, maar in veel korpsen hielden leidinggevendenden er gewoon aan vast.

> KWETSBAREN PAKKEN VOOR 3 MILJARD

De voorzitter van de branchevereniging van sociale diensten DIVOSA, René Paas, heeft een bezuinigingsvoorstel. Hij stelt in dagblad Trouw voor om werknemers met een arbeidshandicap voortaan structureel onder het minimumloon te laten werken. Levert 3 miljard op. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut is woedend: 'Hoe haalt deze directeur het in zijn hoofd om dergelijke ingrijpende politieke ingrepen te bepleiten waarmee arbeidsgehandicapten een leven lang veroordeeld worden tot armoede? Het kabinet dat met deze plannen aan de slag wil kan zijn borst natmaken, dit pikken we niet.' Karabulut eist van minister Donner dat hij zich distantieert van dit plan.

> PUBLIEKE ZAKKENVULLERIJ

15 presentatoren bij de publieke omroep verdienen nog altijd meer dan de minister-president. 'Bezuinigingen zijn aan de orde van de dag, maar presentatoren komen nog altijd weg met een riant salaris', zegt SP-Kamerlid Jasper Van Dijk.

Hij wil wetgeving tegen de zelfverrijking aan de top in Hilversum: 'Gebruik het belastinggeld voor programma's, niet voor zakkenvullerij.'

> KLEIN MAAR FIJN SUCCES

Ellen de Leeuw, SP-raadslid in Winterswijk, noemt het: 'in de vaart der volkeren een klein succesje, maar voor de kinderen een groot succes.' Al in 2008 kwam de SP met buurtbewoners in actie toen een plaatselijk speeltuintje verdween. De Leeuw: 'Voor kinderen tot acht jaar een ramp, want die moesten nu een drukke weg over om bij een speelplek te komen.' Na een handtekeningactie en twee jaar vasthoudendheid is het zover. Sinds de opening van een speeltuintje eind september kan er weer gespeeld worden op de Pashegge. De kinderen hebben tekeningen gemaakt voor de burgemeester, die de SP-fractie in de raad zal aanbieden.

LINKSVOOR **'DE NEDERLANDSE POLITIEK IS PRACHTIG'**

Michel Marion (59) speelde als bassist met grootheden als Neerlands Hoop en Thé Lau (The Scene). Tegenwoordig werkt hij als ambtelijk secretaris van een ondernemingsraad in de energiebranche. Sinds 1978 is hij actief voor de SP, de afgelopen acht jaar als gemeenteraadslid in Groningen.

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Zuid-Bretagne, daar ben ik opgegroeid. Het is een combinatie van de zee, het ruige landschap en jeugdherinneringen. Jammer genoeg is er geen werk en is de mentaliteit daar heel anders.'

› **Waarin verschilt de Franse mentaliteit dan zo?**

'Conflicten overheersen in Frankrijk, vakbonden en bazen staan lijnrecht tegenover elkaar. Dat is gelukkig in Nederland veel minder. De verstandhouding is socialer en er wordt meer overlegd, dat vind ik prachtig.'

› **Waarom werd je lid van de SP?**

'Ik stopte als beroepsmuzikant omdat het nachtelijke reizen niet te combineren was met mijn gezin. Toen ik ging werken ontdekte ik de sociale kant van de samenleving en spraken de ideeën en de oplossingen van de SP me enorm aan.'

› **Wat is jouw SP-moment?**

'Te veel om op te noemen, maar bijvoorbeeld dat we met bewoners van de Groningse Oosterparkwijk een buslijn naar voetbalwedstrijden in het Euroborg Stadion wisten te realiseren. Politiek gezien misschien klein, maar voor die mensen hartstikke tof.'

› **Waarom stopte je in maart als gemeenteraadslid?**

'Voor mijn huidige werk moet ik veel reizen, dat was niet goed te combineren. In Groningen zijn genoeg goede mensen om me te vervangen.'

› **Heb je nog wel tijd voor muziek?**

'Ik speel niet meer in een band, maar maak nog wel muziek en ga graag naar concerten. Mijn muzieksmaak gaat alle kanten op, van klassiek tot trance of dance. Als het maar intens is.'

> STREEP DOOR BEZUINIGINGEN OP POLITIE

De Tweede Kamer heeft in september het voorstel aangenomen van SP-Kamerlid Ronald van Raak om te stoppen met de uitvoering van de bezuinigingen bij de politie. In juni nam de Kamer een motie aan van Van Raak om een einde te maken aan de bezuinigingen van 192 miljoen euro per jaar, maar minister Hirsch Ballin van Binnenlandse Zaken weigerde deze uit te voeren. Nu heeft de Kamer haar tanden laten zien en de minister opgedragen om alsnog te stoppen.

Van Raak: 'De Kamer heeft op mijn verzoek een streep gezet door de bezuinigingen op de politie, maar in de praktijk van alledag gingen de voorbereidingen bij de korpsen gewoon door. Daardoor dreigen agenten te worden ontslagen en politiebureaus te worden gesloten. Die voorbereidingen moeten nu worden gestopt. Daarmee zijn de bezuinigingen op de politie eindelijk van tafel. Hopelijk kunnen we nu een nieuw begin maken en eindelijk gaan investeren in de mensen die ons land veiliger moeten maken.'

Agenten kunnen misstanden binnen de politie blijven melden via politie@sp.nl

> PODIUM VOOR KLEINKUNST

Jarenlang was zondag de kleinkunst-dag bij uitstek op Radio 2. Groot was dan ook de verontwaardiging onder trouwe fans toen de programmering voor dit seizoen drastisch werd omgegooid. 'Een aantal populaire programma's is verdwenen of naar andere zenders verplaatst', zegt SP-Kamerlid Jasper van Dijk. 'Dat wordt een verjongingskuur genoemd! Kleinkunst hoort niet te worden verbannen naar de rafelranden van de publieke omroep.' Hij vindt dat bij de programmering meer overleg plaats zou moeten vinden met luisteraars en programmamakers en stelde daarover Kamervragen.

Het Comité Kleinkunst op Twee, opgericht door prominenten als Herman van Veen en Karin Bloemen, heeft laten weten 'dolblij' te zijn met Van Dijks steun.

> VN: AANVAL GAZA-KONVOOI DOOR ISRAËL ONRECHTMATIG

De conclusies van een onderzoek van de Verenigde Naties naar de noodlottige bestorming van het Gaza-hulpkonvooi Freedom Flotilla, liegen er niet om. 'Het gedrag van de Israëlische militairen en ander personeel tegen de passagiers op de vloot was buitenproportioneel', stellen de onderzoekers. Ook spreken ze van 'totaal onnodig geweld'. Een link naar het

onderzoeksrapport is te vinden op www.anjameulenbelt.nl (26 september). De vloot met humanitaire hulpgoederen voor Gaza werd op 31 mei met grof geweld bestormd door Israëlische militairen, in internationale wateren. Daarbij kwamen negen opvarenden om het leven (zie ook Tribune juli 2010).

> ZANDVOORTS LAATSTE MIDDELBARE SCHOOL

Bijna had Zandvoort geen school voor voortgezet onderwijs meer gehad. Het Wim Gertenbach College, een vmbo-school met 160 leerlingen, huist in sterk verouderde gebouwen. Omdat het overkoepelende schoolbestuur en de gemeente het niet eens werden over de voorwaarden voor nieuwbouw, werd deze zomer plots een sluiting aangekondigd. Maar zover lieten ouders, leerlingen en leerkrachten het niet komen. Ze zochten contact met de SP en kwamen in actie. SP-Tweede Kamerlid Manja Smits steunde hen van harte: 'We moeten kleine scholen koesteren, in plaats van sluiten.'

Toen lokale actie niet voldoende bleek, stelde Smits Kamervragen aan de staatssecretaris van Onderwijs. Nog voor die kon antwoorden, is de aangekondigde sluiting spoorlags teruggedraaid.

5 VRAGEN AAN

RENÉ VAN DER VEER

Op www.ov-striпкаart.nl wordt de strippenkaart gepresenteerd als dé opvolger voor de ov-chipkaart. In een hilarische parodie op een overheids-filmpje worden de verbeteringen ten opzichte van de chipkaart getoond. René van der Veer (31), webontwikkelaar bij NotFound.nl, is een van de bedenkers.

› **Is het alleen maar grappig bedoeld?**
‘Niet uitsluitend. De ov-chipkaart is geen vooruitgang. Op de website maken we pijnlijk duidelijk, met veel ironie, dat de strippenkaart veel gebruiksvriendelijker is.’

› **Wie zijn ‘we’?**
‘Gewoon twee mensen die een leuk idee hadden en dat hebben uitgevoerd. Bart van Leeuwen en ik. We kennen elkaar van een theatersportvereniging in Utrecht.’

› **Wat is er mis met de ov-chipkaart?**
‘Persoonlijk stoort het me dat je niet anoniem kunt reizen: alle reisgegevens worden opgeslagen. Er is wel een anonieme kaart, maar daarmee krijg je geen korting in de trein. Iemand kan niet meereizen op de kaart.’

› **Vroeger was alles beter?**
‘Dat hoor ik wel meer: wil je ook de platenspeler terug? We zijn niet faliekant tegen de chipkaart; hij moet gewoon veel gebruiksvriendelijker.’

› **Denk je dat het nog iets uithaalt?**
‘Het is nu te laat in het proces om het te stoppen. We verwijzen wel door naar andere websites, zodat mensen eventueel in actie kunnen komen. Maar het was nooit de bedoeling om zelf zo’n website te worden.’

> VERSLAG VAN EEN NIEUW BEGIN

Tijdens de Partijraad van eind september presenteerde Tiny Kox het fotoboek ‘Een nieuw begin’. Fotografen Klaas Fopma en Maurice Boyer volgden de SP-campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen – en dan vooral lijsttrekker Emile Roemer – op de voet. Het boek vertelt daarmee het bijzondere verhaal van de campagne waarin tegen de wind in een onverwacht goed resultaat werd behaald. Een verlies met een gouden randje, zoals de SP-fractievoorzitter het noemde op de verkiezingsavond. Fragmenten uit de campagne-mails van Emile begeleiden de foto’s. Misschien sta jij er ook wel in!

Het boek kost € 6,50 en is te bestellen via www.sp.nl/shop.

> GROETEN UIT BERKENDONK

In de gemeente Helmond kunnen de bewoners al jaren genieten van recreatieplas Berkendonk. Ze kunnen er gratis terecht en het ligt midden in de natuur. Er

waren al langer plannen om de plas commercieel te maken en de natuur vol te bouwen met huisjes en voorzieningen. Nu ook de meerderheid van de Helmondse gemeenteraad die plannen wel ziet zitten, komt de lokale SP in actie. SP-fractievoorzitter Erik de Vries: ‘Projecten en parken zijn er al genoeg in de omgeving. Waar we te weinig van hebben is natuur en rust.’ De SP’ers hebben ansichtkaarten laten drukken om duidelijk te maken dat recreatie niet altijd om geld hoeft te draaien. Veel Helmonders steunen de actie; in korte tijd zijn er al honderden handtekeningen binnengekomen.

> KLAPVEE VOOR BARROSO

Begin september heeft de voorzitter van de Europese Commissie, Barroso, zijn State of the Union gehouden in het Europees Parlement. De zaal moest goed gevuld zijn, daarom zouden parlementariërs bij afwezigheid een korting op hun riante dagvergoeding krijgen. Barroso wil, net als Obama in de VS, als president worden behandeld. SP-Europarlementariër Dennis de Jong noemde het chantage om parlementariërs op deze manier te dwingen te klappen voor Barroso: ‘Ik ben dan ook niet gegaan en heb de speech gevolgd vanuit mijn werkkamer. Het echte werk gaat gewoon door. De SP heeft trouwens al eerder opgeroepen om die dagvergoedingen helemaal af te schaffen.’

> FOUT GELOBBY

Zes pas vertrokken Eurocommissarissen blijken lobbywerk te doen op het gebied waarvoor ze beleidsmatig verantwoordelijk zijn geweest. Belangenverstrengeling en het lekken van geheime informatie liggen op de loer. SP-Europarlementariër Dennis de Jong heeft vorig jaar al tien actiepunten voor lobby-transparantie gepresenteerd. De Jong: ‘Nu blijkt dat deze ex-commissarissen zich niet aan de regels houden. Dat onderstreept nogmaals dat er snel actie moet worden genomen door de Europese Commissie.’ Mede op initiatief van de SP spreken volgende maand Europees Parlementariërs en de Europese Commissie over het vergroten van transparantie. Dan zal De Jong wederom aandringen op het aanscherpen van de gedragscode voor ex-Eurocommissarissen.

RENKE LEEST

WIE Renske Leijten (1975), Tweede Kamerlid en woordvoerder zorg, welzijn en sport

LEEST Bezorgd om Jan Bal, een fotokatern door Niels Blekemolen

BEZORGD OM JAN BAL

› Wat is het?

‘Een fotoproject van fotograaf Niels Blekemolen, die een bijbaan in de thuiszorg heeft gehad. Hij heeft buiten werktijd een fotoserie gemaakt van een cliënt, Jan Bal. Prachtige foto's met korte tekstjes, afgedrukt op krantenpapier. Hij laat de eenzaamheid zien van een oudere man alleen: hoe afhankelijk zo iemand kan zijn van hulp om het een beetje te kunnen rooien.’

› Wat blijft je bij?

‘Dat het zoveel vragen oproept. Dat is ook de kracht van deze uitgave. Je ziet hoe hij slaapt, dat er geen vloerbedekking is, je leest dat hij al een jaar niet buiten is geweest. Dat hij de trap niet af kan. Ik vraag me dan af: welke woningbouwcorporatie is hiervoor verantwoordelijk? Waarom is er geen traplift? Waarom krijgt hij niet meer hulp? Is het misschien een zorgmijder, iemand die zorg ontloopt? Maar ook bij zorgmijders moet je je afvragen: bekommeren we ons dan niet meer om onze naasten?’

Ik denk dat er heel veel antwoorden voor Jan Bal zijn. Probleem is dat de mensen die Jan aan die antwoorden kunnen helpen, wegbezuinigd worden. De marktwerking leidt ertoe dat er mensen in de huishoudelijke zorg komen werken die niet kijken naar het geheel en onvoldoende opgeleid zijn om problemen te herkennen. En als bezorgde burens of familieleden niet meer door het woud van regeltjes heenkomen, staan de Jannen Bal in Nederland er steeds meer alleen voor.’

› Wie mag dit niet missen?

‘Eigenlijk moet iedereen dit bekijken. De foto's snijden door je ziel. Met de beperkte informatie die je krijgt, dwingt het katern je vragen te stellen. Is dit de maatschappij waarin ik wil leven? Trouwens, ook de gemeente Den Haag moet dit lezen. Want die moeten hier meteen wat mee gaan doen. Ik heb het al naar de SP-afdeling in Den Haag gestuurd.’

› Wie kan het beter overslaan?

‘Ik kan me voorstellen dat het voor de ouder wordende mens afschrikwekkend is. Sommigen hebben al het gevoel dat ze maar beter vroeg dood kunnen gaan, want ze worden alleen nog maar gezien als kostenpost. Ik hoor toch vaak: het is alsof de samenleving niet wil dat we er zijn. Maar ook die mensen raad ik aan dit te bekijken. Want de maker was wél bezorgd om Jan Bal en kon zijn mond niet houden. Net als de SP.’

tekst Diederik Olders
foto Niels Blekemolen

‘Hij is al een jaar niet buiten geweest’

‘Bezorgd om Jan Bal’ van Niels Blekemolen is te bestellen voor slechts € 2,- plus verzendkosten op zijn website www.nielsblekemolen.nl

CDA, PAS OP

Wilders, met zijn 24 zetels, kraait dat men de wens van anderhalf miljoen kiezers niet kan negeren. Bij het CDA heeft hij gehoor gevonden. Maar waarom ging het CDA in 2006 dan niet in op de uitgestoken hand van Marijnissen die toen 25 zetels haalde? Matcht het gedachtengoed van de SP, gemeenschapszin en mededogen, dan niet beter met de christelijke uitgangspunten? CDA, pas op, straks kraait de haan van weleer!

Truus Jonker, Nijkerk

SP-STATEMENTS

Wat een schitterende foto, met statements van onze SP-Tweede Kamerfractie, stond er in het septembernummer. Ik wil jullie voorstellen om deze, als zeer beknopte samenvatting van ons actuele programma, huis aan huis te verspreiden in Nederland. Dit onder het motto 'Waar gaat het in de politiek (ook alweer) over'.

Buud Zijn Zutphen

SUGGESTIEVE VRAAGSTELLING

Onlangs kreeg ik een mail van Menzis, met daarin een enquête over zorg en inkomen. Ik dacht die vul ik even in, maar bij de eerste vraag voelde ik mij al behoorlijk beetgenomen! 'Wat vindt u een acceptabele eigen bijdrage in de zorg?' Met de mogelijkheid om te kiezen tussen 170 en 775 euro per maand!! Dat is toch geen keuze? Doe het dan vanaf 0 Euro. Na vraag 1 te hebben gelezen, ben ik dan ook gelijk al afgehaakt! Weer zo'n actie waar je niets mee kan, geef de mensen dan ook een eerlijke kans om te kiezen! Als SP'er moest ik dit even kwijt!

J.W. Woldering, Veendam

OPMERKELIJK

TAX

PVV-Kamerlid Marcial Hernandez zat een nachtje in de cel omdat hij iemand een kopstoot zou hebben gegeven. Reactie van ene Peter op Trouw.nl: 'Die moeten ze maar KOPSTOOTTAX laten betalen.' Twitteraar reinier_a reageert ook: 'Van zo'n Hernandez verwacht je toch eerder een rechtse directe.' De SPITS-redactie tenslotte in een commentaar: 'Had de PVV het in Nederland alleen voor het zeggen gehad, dan zou Hernandez voor een dergelijk vergrijp drie maanden cel te wachten staan. Bij drie veroordelingen voor zware mishandeling wil de PVV een zelfde beleid als de VS op dit front bezigt: een levenslange gevangenisstraf. Als Hernandez een dubbele nationaliteit had gehad of nog geen volledige verblijfsvergunning, dan was hij teruggestuurd naar het land van herkomst.'

BEZUINIGSLIMERICK

Bezuinigingsstopambtenaren met kennis van zaken, verklaren: ook op limericks valt

...
zo'n 20 procent te besparen.

Bron: delimerick.nl

OVERTUIGEND

De SP strijdt voor een verbod op leenreclames. Die zetten aan tot onverantwoord met geld omgaan. Rechtse partijen vinden dat de verantwoordelijk-

heid van mensen zelf. Zij vergeten dat de bedrijven achter de reclames hun medewerkers zeer goed opleiden om mensen leningen aan te smeren. Dat bleek maar weer eens toen in het Amerikaanse Watsonville een bankoverval vrijdeld werd. De bankrover eiste 2000 dollar, dreigend met een bom in zijn rugzak. De bankmedewerkster overtuigde hem ervan dat hij eigenlijk een lening nodig had. Terwijl hij de papieren aan het invullen was, vatte de politie hem in de kraag.

foto Penny Mathews / sxc.hu

GRAAIENDE SP'ER?

Laurens Ivens (foto), SP-gemeenteraadslid in Amsterdam wilde directeur worden. De vorige directeur van het Amsterdams Gemeentelijk Vervoerbedrijf kreeg anderhalf keer de Balkenende-norm. Ivens stelde zich beschikbaar voor de vacature. Maar niet om mee te graaien: hij wil het wel doen voor maximaal de helft van de Balkenende-norm – toch nog altijd een leuke 90.000 euro per jaar, Laurens... Hij is overigens niet door de eerste ronde heen gekomen. Ivens: 'De boodschap was dat een directeur van een vervoersbedrijf echt niet evenveel hoeft te verdienen als iemand die het land bestuurt. De SP zal aandacht blijven vragen voor dit gegraai, zeker nu het

Amsterdams college niet wilde garanderen dat de volgende directeur onder de Balkenende-norm zal blijven.'

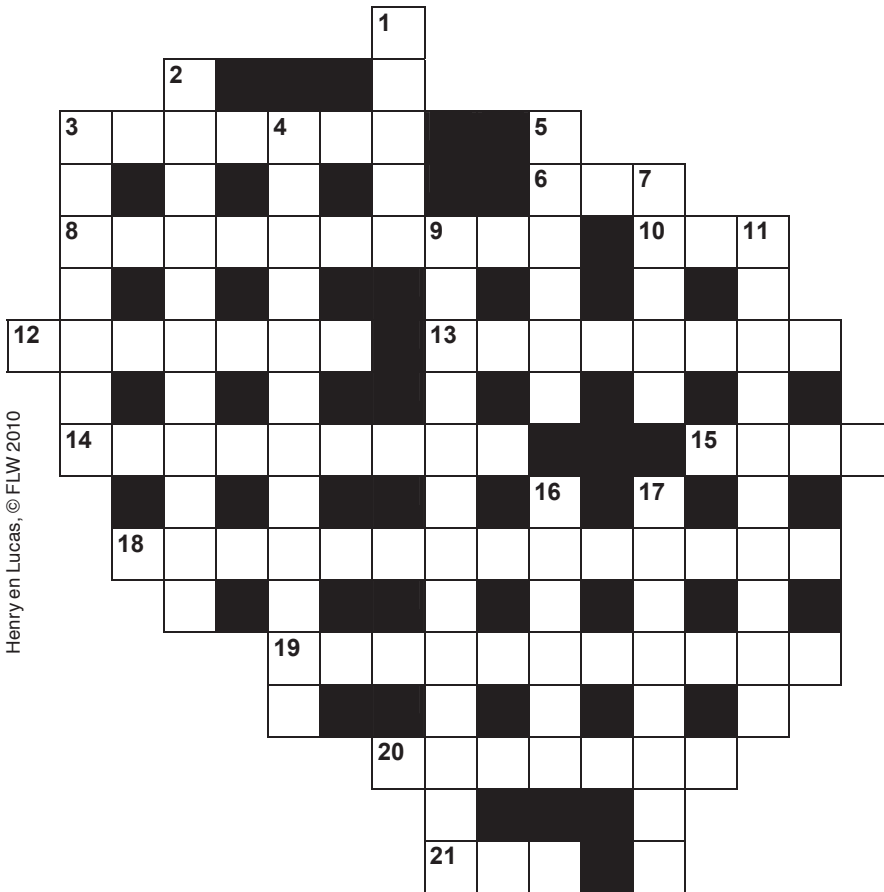
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3 Buitenhuis voor hardwerkende studenten (7)
- 6 Nederlandse rivier werkt (niet) tegendraads (3)
- 8 Zanggroepen & graan op vruchtbare grond (10 en 5,5)
- 10 Boot gemaakt van esdoornhout (3)
- 12 Demonstreren vereist goed redeneren (7)
- 13 Ook op het slagveld blijft de generaal beleefd (8)
- 14 Weerbarstig stuk hout (9)
- 15 Duitse stad is ideale ligplaats voor woonboten (4)
- 18 De kosten van een boekwerk leveren succesvolle schrijvers ook nog wat op (14)
- 19 Verdwaalde NS-klant? (11)
- 20 Dubbel werk bij het spoor (maar alleen tussen twee stations) (4,3 en 7)
- 21 Snelle soort (3)

Verticaal

- 1 In Jordanië is dit meisje werelderfgoed (5)
- 2 Offshore werkplek voor tandartsen? (11)
- 3 Overtuigd tot inkeer gekomen (7)
- 4 Kapitalistisch spook (12)
- 5 Zoute én waterige bladgroente (6)
- 7 Autoriteit? Dat is hogere wiskunde (5)
- 9 Baanbrekende opstandeling (13)
- 11 Meertje is broedplaats voor bacteriën, vis en slimmeriken (10)
- 16 Wonen doe je in woningen (6)
- 17 Lichaamsdeel van een bouwvakker (8)

Henry en Lucas, © FLW 2010

ALTERNATIEVE WOORDENSLANG

Opdracht: verzin een zo spitsvondig, origineel en/of humoristisch mogelijke omschrijving (van één of meer woorden) voor elk van de 20 onderstaande 'Opgaven'. Er hoeft niets achterhaald of opgelost te worden. Waardering vindt plaats op subjectieve basis, door de redactie.

OPGAVEN

1) Tegendraads	6) Testbaan	12) Bendewezen	18) Ontbieden
2) Smaldeel	7) Buitenboord	13) Broodfietser	19) Speelduur
3) Onderaf	8) Graafschap	14) Snertkerel	20) Monumentaal
4) Paaldansen	9) Supergeleider	15) Kwijtschelden	
5) Grootboek	10) Alleskunner	16) Hoofdeinde	
	11) NKwartaal	17) Netbal	

VOORBEELDEN

- 1) **Pepernoot** -
Kleinste onderdeel van hete dansmuziek.
- 2) **Nadenken** -
Intellectuele toegift
- 3) **Uitbenen** -
De slager gaat te voet naar de kroeg

OPLOSSING CRYPTOGRAM SEPTEMBER

Horizontaal

- 5) Pingelen - 7) Wegenbelasting - 10) Nike - 11) Vorstendom - 14) Blozend - 15) Equipage - 17) Hark - 18) Proefkonijn - 19) Agent - 21) Normaal - 23) Fan - 24) Mollen

Verticaal

- 1) Tanga - 2) Spreekwoord - 3) Enkel - 4) Verbroedering - 6) Wild - 8) Lesgeven - 9) Sneeuw-klokje - 12) Mogen - 13) Hek - 16) Panama - 20) Gaaf - 22) Mal

Winnaar puzzel september: Cor Peters uit Liempde

Stuur uw oplossing vóór 26 oktober naar de Puzzelredactie van de Tribune Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam of tribunepuzzel@sp.nl.

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIËRGE

